

[Головна](#)
[Створити форму СО](#)

Вихід

Відомості про самооцінювання

Загальні відомості

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	61
Повна назва ЗВО	Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Ідентифікаційний код ЗВО	02071240
ПІБ керівника ЗВО	Петришин Роман Іванович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	www.chnu.edu.ua
Реєстраційний номер ВСП ЗВО у ЄДЕБО	-
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23652
Назва ОП	Біологія та здоров'я людини
Реквізити рішення про ліцензування спеціальності на відповідному рівні вищої освіти	наказ МОН від 03.05.2018 № 554-л
Цикл (рівень вищої освіти)	Магістр
Галузь знань, спеціальність	01 Освіта/Педагогіка
Спеціалізація	014 Середня освіта
Структурний підрозділ, що забезпечує реалізацію ОП	Інститут біології, хімії та біоресурсів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	Вчитель біології та основ здоров'я
Мова (мови) викладання	Українська
ПІБ та посада гаранта ОП	Чорней Ілля Ілліч
Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження	Питання щодо підготовки і впровадження ОП в університеті постало після появи Наказу МОН від 12.10.2017 року за № 1368 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12 травня 2016 року № 506», згідно з яким ліквідовано предметну спеціалізацію 014.14 «Середня освіта (Здоров'я людини)», а

предметну спеціалізацію 014.05 «Середня освіта (Біологія)» доповнено словами «та здоров'я людини». Опитування випускників, роботодавців (директорів шкіл, вчителів) підтвердило доцільність розширення предметної спеціалізації, що у свою чергу дозволить розширити сферу працевлаштування випускників. ОП підготовлено у березні-квітні 2018 року і отримано ліцензію на підготовку фахівців з цієї спеціальності (Наказ МОН від 03.05.2018 р. № 554-л). У цьому ж році проведено перший набір студентів і з 01.09.2018 року почалось її впровадження. У вересні 2019 року проаналізовано перші результати впровадження цієї ОП – проведено аналіз рівня залишкових знань, опитування студентів, вчителів ЗНЗ де вони проходили практику, внесено зміни у проектну групу і включено до її складу роботодавців. За результатами аналізу внутрішнього контролю, опитування та пропозицій роботодавців внесено перші зміни в ОП. Слід зазначити, що викладання біології в університеті почалося у 1876 році, після створення у складі філософського факультету кафедр ботаніки і зоології. Згодом вони разом з іншими кафедрами біологічного профілю, продовжували функціонувати у складі природничого, а після 1944 року, біологічного факультетів. Увесь цей час в університеті здійснювалась підготовка біологів, більшість з яких працевлаштовувались у школах та інших навчальних закладах. За цей період сформовано фундаментальну базу для підготовки кваліфікованих фахівців-біологів. Вона включає Ботанічний сад з дендрарієм, який включено до Державного реєстру наукових об'єктів, що становлять національне надбання України, Зоомузей у фондах якого близько 6 тис. представників регіональної та світової фауни безхребетних та хребетних тварин, Гербарій – один з найбільших в Україні за кількістю гербарних зразків, які також є науковими об'єктами національного надбання. Для підготовки біологів також використовуються бази практик, розташовані у різних природних зонах Буковини, віварій, навчально-наукові та наукові лабораторії, що обладнані сучасним науковим устаткуванням. Таким чином, за цей період сформовано багаті природничі колекції і сучасну матеріальну базу для підготовки на сучасному рівні фахівців-біологів. Складовою частиною їх підготовки були дисципліни методичного і педагогічного спрямування («Методика викладання біології», «Педагогіка», «Психологія», «Педагогічна практика»). Донедавна вони отримували кваліфікацію «Біолог. Викладач біології і хімії». Така практика тривала до 2015 року, коли вийшла

	Постанова Кабміну № 266 від 29.04.2015 року у якій затверджено перелік галузей знань і спеціальностей за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти.
*Освітня програма	ОП Середня осв. (Біол) 2018 чб.pdf
*Навчальний план за ОП	навчальний план.pdf
Рецензії та відгуки роботодавців	-
*Заява на проведення акредитації ОП	Біологія та здоров'я людини.pdf

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?	<p>Поглиблена фундаментальна, спеціалізована та практична підготовка магістрів у галузі біології та основ здоров'я, які здатні до самостійної педагогічної діяльності в умовах закладів освіти різних рівнів і типів. Формування та розвиток у здобувачів вищої освіти загальних і професійних компетентностей в галузі сучасної біологічної науки, дисциплін оздоровчого спрямування, педагогіки та методики вищої і середньої освіти, із широким доступом до продовження навчання. Програма виконується в активному дослідницькому середовищі. Кафедри Інституту біології, хімії та біоресурсів залучені до реалізації ОП (ботаніки, лісового і садово-паркового господарства, біохімії та біотехнології, молекулярної генетики та біотехнології) проводять активну наукову роботу – тут виконуються НДР за рахунок фінансування отриманого на конкурсних засадах МОН і ДФФД, викладачі публікуються у рейтингових журналах, функціонують 3 наукових об'єкти національного надбання. Підбір змісту програми відповідає наступним напрямкам: гуманізація освіти, осучаснення і адаптація до нових умов розвитку освітнього процесу та потреб полікультурного і поліетнічного середовища. ОП реалізується в багатонаціональному регіоні, тут багато шкіл де викладання ведеться на мовах національних меншин (передусім румунською і молдавською).</p>
Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО	<p>Місія Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича – інновативність, збалансованість, успіх, що реалізується через розвиток системи освіти та наукової діяльності шляхом підготовки високопрофесійних, конкурентоспроможних фахівців, здатних активно діяти в умовах ринкової економіки та соціального партнерства; розвиток наукових пріоритетів, наукових шкіл, інноваційної складової (Стратегічний план розвитку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича на 2019-2026 роки https://drive.google.com/file/d/1kd_mZM_yNCAQQpQK1JxejkPsOEvagMdt/view).</p>

	<p>Вона передбачає виконання таких стратегічних завдань: надавати високоякісну університетську освіту, яка базується на принципах гуманізації та толерантності, демократичності, практичності і прагматичності, неперервності і варіативності, адаптивності та оптимальності; забезпечувати підготовку висококваліфікованих фахівців, спроможних постійно навчатися упродовж життя, здатних до саморозвитку і самовдосконалення; виробляти у студентів здатність до свідомої й ефективної діяльності у глобалізованому, інформаційному суспільстві, в умовах зростаючої комунікативності життя та інформаційної насиченості середовища життєдіяльності. Це цілком співпадає з цілями ОП, яка передбачає поглиблену фундаментальну, спеціалізовану та практичну підготовку фахівців з креативним і критичним мисленням, здатних самостійно навчатися впродовж всього життя. Стержнем цієї підготовки є гуманізація та демократизація освітнього процесу.</p>
<p>Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:</p>	<p>- здобувачі вищої освіти та випускники програми Освітня програма акредитується вперше. Необхідність її запровадження, зокрема, була зумовлена й тим, що випускники ОП «Біологія», які працювали в школі відчували брак педагогічних навичок. Педагогічний блок у цій програмі відсутній, педагогічна практика не передбачена. Тому з метою розширення спектру і можливостей працевлаштування випускників університету було вирішено розпочати реалізацію ОП Середня освіта (Біологія та здоров'я людини).</p> <p>- роботодавці Директори шкіл міста та області, вчителі-методисти при опитуваннях висловлювали побажання щодо покращення методичної та педагогічної складової та збільшення її частки у підготовці вчителів біологів в ЧНУ.</p> <p>- академічна спільнота Академічна спільнота (викладачі) також поділяла стурбованість недостатнім рівнем педагогічної підготовки випускників-біологів Інституту біології, хімії та біоресурсів ЧНУ і підтримала відкриття нового напрямку підготовки магістрів в Інституті. Крім того це сприяло збільшенню кількості спеціальностей за якими здійснюється підготовка фахівців в Інституті і, відповідно, контингенту студентів. Також викладачі отримали можливість пропонувати вибіркові дисципліни для студентів нової спеціальності.</p>

<p>Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці</p>	<p>Сучасні тенденції розвитку середньої освіти у нашій країні відображає проект закону «Про повну загальну середню освіту», що доповнює Закон «Про освіту» і пропонує реальні механізми для реалізації реформи «Нова українська школа». Основні з них це: - формування профільної старшої школи; - запровадження вчительської інтернатури; - формування індивідуальної освітньої траєкторії; - запровадження академічної свободи, яка передбачає створення вчителем авторських програм, розробку власної системи оцінювання та заохочення учнів, підвищення кваліфікації за власним вибором та за кошт держави. Освітня програма, що акредитується передбачає поглиблену, фундаментальну, спеціалізовану та практичну підготовку здобувачів вищої освіти, вона виконується в активному дослідницькому середовищі, що забезпечує підготовку фахівців здатних працювати у профільній старшій школі природничого спрямування. Зміст ОП відповідає таким напрямкам як гуманізація і адаптація до нових умов та потреб полікультурного і поліетнічного середовища, що забезпечує підтримку індивідуальної освітньої траєкторії. ОП передбачає підготовку викладача з креативним і критичним мисленням, здатного самостійно навчатися впродовж всього життя, адаптованого до умов освітніх закладів різних типів, що дозволяє їм працювати в умовах академічної свободи. Фахівці з відповідною підготовкою завжди будуть затребувані на ринку праці.</p>
<p>Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст</p>	<p>На сучасному етапі розвитку біологічна наука є складним комплексом фундаментальних і прикладних, теоретичних і практичних дисциплін. Усвідомлення суспільством значення біологічної науки та біологічної грамотності для збереження життя на планеті у процесі розвитку ноосфери потребує оптимізації та гармонізації відносин людини і природи та виявляється в єдності гуманітарного, природничо-наукового і екологічного знання. Серед програмних результатів навчання ОП є такі як вміти планувати, організовувати і проводити спостереження, ставити досліди, проводити лабораторні та демонстраційні біологічні експерименти, здійснювати практичні заходи із збереження біорізноманіття, поєднувати теоретичний матеріал з практичними навичками, організовувати еколого-розвивальне середовище. Оволодінню зазначеними програмними результатами навчання на сучасному рівні розвитку біологічної науки сприяє те, що на кафедрах Інституту біології, хімії та біоресурсів (ІБХБ) створено добре обладнані лабораторії де проводяться сучасні дослідження результати яких публікуються в рейтингових</p>

	журналах. Врахування регіонального аспекту полягає у тому, що об'єктом досліджень, і, відповідно, навчання є, в тому числі, і багатство та різноманіття природи нашого краю на різних рівнях – молекулярному, організмівому, популяційно-видовому, екосистемному.
Продемонструйте, яким чином під час формування цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм	В Україні у Переліку предметних спеціалізацій спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціалізаціями)», за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення спеціальності 014.05 «Біологія та здоров'я людини» з'явилась вперше відповідно до Наказу МОН від 12.10.2017 р. № 1368 згідно з яким одночасно ліквідовано спеціальність 014.14 (Здоров'я людини). У зв'язку з цим право здійснення освітньої діяльності за цією спеціальністю з'явилося у нашій державі в 2018 році. Через це на першому етапі реалізації цієї ОП в ЧНУ не було можливості врахувати досвід аналогічних вітчизняних програм. Їх було проаналізовано у поточному році. Проаналізовано аналогічні програми Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна, Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, Тернопільського національного педуніверситету ім. В. Гнатюка, Глухівського національного педуніверситету ім. О. Довженка, Полтавського національного педуніверситету та ін. Виявлено розбіжності які стосуються передусім кваліфікації яка присвоюється – або тільки вчитель, або викладач ЗВО і вчитель. Нами на першому етапі впровадження цієї спеціальності обрано кваліфікацію «Вчитель біології та основ здоров'я». Надалі, з 2021 р. коли в магістратуру вступатимуть випускники бакалаврату за спеціальністю «Біологія та здоров'я людини» планується, після вдосконалення ОП, присвоєння кваліфікації випускникам «Викладач закладу вищої освіти (біологія). Вчитель біології та основ здоров'я».
Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти	Стандарт вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня вищої освіти відсутній.
Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам	ОП відповідає 8 рівню НРК і передбачає «здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог». В процесі навчання здобувачі вищої освіти набувають уміння: -орієнтуватись в сучасному інформаційно-

Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

освітньому просторі та створювати особистісно-орієнтоване і розвивальне середовище для учнів; - моделювати різноманітні види навчальних занять (уроки різних типів, навчально-практичні заняття, лекції, семінари, дидактичні ігри, екскурсії, науково-дослідну роботу тощо); - використовувати інноваційні підходи для розв'язання конкретних педагогічних і біологічних завдань; - організовувати еколого-розвивальне середовище: створювати кутки живої природи, шкільну навчальну дослідну ділянку, оформляти екологічну кімнату, лабораторію, екологічні стежини різних типів, міні-музеї природи, проводити озеленення школи і пришкільної території, - виконувати наукові та науково-методичні дослідження з проблем навчання зі спеціальності; - планувати, організовувати і проводити спостереження, ставити досліди, проводити лабораторні та демонстраційні експерименти в шкільному курсі біології, здійснювати практичні заходи із збереження біорізноманіття, поєднувати теоретичний матеріал з практичними навичками; - представляти результати наукової роботи з використанням сучасних технологій, вести дискусію; - самостійно організовувати та контролювати особистісний та професійний розвиток, застосовуючи педагогічні знання щодо етапів розвитку особистості; - застосовувати методи і засоби певних критеріїв оцінки умов і станів, що визначають здоровий спосіб життя людини; випробовувати методи індивідуально-типологічної діагностики здоров'я; відтворювати методики навчання основ здорового способу життя, формування культури здоров'я людини; проектувати й організовувати здоров'язбережувальне середовище; - використовувати комунікативні навички і технології, ініціювати запровадження методів комунікативного менеджменту в практику професійної діяльності; виявляти уважне ставлення до культурних, індивідуальних відмінностей при наданні освітніх послуг із метою уникнення дискримінації; знаходити компромісні рішення у процесі професійної діяльності; - володіти навичками спілкування в професійно-педагогічній праці, що містять у собі перцепцію (сприйняття), інтеракцію (взаємовплив) і комунікацію (обмін інформацією) в різних системах професійної школи («педагог-учень», «педагог-батьки», «педагог-педагог», «педагог-адміністратор»); - вміти використовувати прийоми ефективного слухання, перцепції та психологічного впливу; розпізнавати вид, структуру, сферу та контролювати динаміку педагогічних конфліктів; ефективно розв'язувати міжособистісні, групові та міжгрупові конфлікти та запобігати їх виникненню. Оволодіння цими знаннями,

	уміннями, навичками, комунікаціями забезпечить набуття відповідного кваліфікаційного рівня.
2. Структура та зміст освітньої програми	
Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?	90
Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах Числове поле ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?	66
Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?	24
Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?	Всі освітні компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики, тематика кваліфікаційних робіт), як нормативні так і вибіркові, повністю відповідають предметній області спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Зокрема, освоєння здобувачами вищої освіти освітніх компонент ОП, дозволяє їм опанувати такими загальними компетентостями як здатність до навчання, абстрактного мислення, аналізу і синтезу інформації в галузі освітніх наук та біології; генерувати ідеї, працювати в команді, ефективно спілкуватися із об'єктами взаємодії, створювати належний психологічний клімат в колективі, мотивувати людей та рухатися до визначеної мети; оволодіти здатністю приймати рішення у непередбачуваних умовах, розуміти проблеми й задачі та використовувати потрібну інформацію й методологію для їх обґрунтованого вирішення; оволодіти навичками міжособистісної взаємодії та діяти із дотриманням морально-етичних норм та інтелектуальної чесності, соціально відповідально та свідомо. За результатами навчання здобувачі вищої освіти мають змогу опанувати сучасними методами досліджень, які використовуються в біології, методологією розробки засобів діагностики рівня сформованості результатів навчальної діяльності, визначення процедур та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів середньої освіти; здатністю проектування педагогічного процесу та окремих його складових відповідно до цілей, задач середньої освіти, формувати психологічну готовність учнів до виконання ними своїх обов'язків; застосовувати знання в освітній професійній діяльності з урахуванням новітніх досягнень

	<p>педагогіки, психології та біології; здійснювати просвітницьку та популяризаторську роботу. Зміст освітньої програми дозволяє здобувачам вищої освіти навчитися використовувати в майбутній освітній діяльності сучасні інформаційні технології та відповідне обладнання – інтерактивну дошку, мультимедійний відеопроєктор, мікроскопи з відеокамерою, тощо, а також відповідне програмне забезпечення. ОП Біологія та здоров'я людини відрізняється від ОП суміжних предметних областей, які реалізуються у ЗВО, передусім 091 «Біологія», 101 «Екологія», наявністю значної за об'ємом педагогічної складової. Надалі доцільним є об'єднання декількох програм у рамках спеціальності Середня освіта, перш за все «Біологія» і «Хімія», зважаючи на те, що раніше біологічний факультет ЧНУ випускав фахівців з кваліфікацією Біолог. Викладач біології та хімії.</p>
<p>Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?</p>	<p>Вибір студентами навчальних дисциплін регламентується «Положенням про порядок реалізації студентами ЧНУ імені Юрія Федьковича права на вільний вибір навчальних дисциплін» від 22.04.2019 року (https://drive.google.com/file/d/13prn9syKnGIqOak8uQ7OsX7JXu7ydfXC/view). На вибір студентам пропонуються лише дисципліни, навчальні програми і робочі навчальні програми, яких розроблені у відповідності до вимог Закону України «Про вищу освіту» та пройшли в установленому в Університеті порядку процедури рецензування і затвердження. Студенту пропонується реалізовувати свій вибір шляхом: 1) вибору з варіативної складової освітньої програми, на якій студент навчається; 2) вибору із блоку вибору студента навчального плану іншої освітньої програми того ж рівня вищої освіти. 3) вибір із блоку вибору факультету/інституту або блоку обов'язкових дисциплін іншої освітньої програми того ж рівня вищої освіти 3) вибір із блоку вибору дисциплін навчального плану іншого рівня вищої освіти 4) вибір навчальних дисциплін в іншому ЗВО при реалізації студентом права на академічну мобільність. Зазначеним Положенням передбачено перелік випадків коли студентові може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано здійснити новий вибір. Більшість студентів вважають, що їм забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії.</p>
<p>Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?</p>	<p>Студенти реалізують своє право вибору навчальних дисциплін (пакетів, блоків), як правило у період весняного семестру (лютий-квітень), який передує навчальному року, в якому передбачене їх вивчення. Єдиний для Університету графік затверджується розпорядженням ректора/першого проректора. Процедура вибору</p>

студентами навчальних дисциплін включає шість етапів: 1) ознайомлення студентів із порядком, термінами та особливостями запису і формування груп для вивчення навчальних дисциплін вільного вибору в ЧНУ, а також із особливостями присвоєння професійних кваліфікацій за освітньою програмою, на якій навчається студент (відповідальні куратори груп, деканати). Заходи першого етапу організовується упродовж перших трьох місяців навчання у весняному семестрі; 2) ознайомлення студентів із переліками дисциплін й блоків (пакетів) вибору та силабусами, які пропонуються як за програмою, за якою вони навчаються, так і за іншими програмами. Ознайомлення відбувається шляхом організації зустрічей з представниками кафедр і проектних робочих груп освітніх програм, представниками деканатів, кураторами тощо. Ознайомлення студентів із переліками дисциплін і блоків (пакетів) вибору може розпочинатися із перших днів навчання за освітніми програмами; 3) запис студентів на вивчення навчальних дисциплін (пакетів, блоків тощо) здійснюється за затвердженим графіком в ЧНУ з чітким визначеним терміном, але тривалість етапу не може перевищувати два тижні; 4) опрацювання заяв студентів, перевірка контингенту студентів і попереднє формування груп на спеціалізації, а також мобільних груп на вивчення вибіркового дисциплін. Здійснюється відповідальними працівниками груп забезпечення освітнього процесу (працівниками деканату/дирекції). За результатами етапу студентам, вибір яких не може бути задоволений з причин зазначених у Положенні, повідомляється про відмову (із зазначенням причини) і пропонується зробити вибір із скоригованого переліку. Тривалість етапу не перевищує 5 робочих днів; 5) повторний запис студентів на вивчення навчальних дисциплін (пакетів, блоків тощо). Здійснюється за правилами, наведеними вище Тривалість – тиждень; 6) остаточне опрацювання заяв студентів, прийняття рішень щодо студентів, які не скористалися правом вільного вибору, перевірка контингенту студентів і формування груп на спеціалізації (профілі), а також мобільних груп на вивчення вибіркового дисциплін. Здійснюється відповідальними працівниками груп забезпечення навчального процесу (працівниками деканату) після перевірки і погодження в якій, обрані студентами дисципліни вносяться ними до їх індивідуальних планів, а списки груп спеціалізацій (профілів) і мобільних груп подаються на затвердження, відповідно до делегованих повноважень, деканам/директорам відповідних факультетів/інститутів. Тривалість етапу не більш

	<p>ніж тиждень. Копії затверджених списків груп спеціалізацій (профілів) і мобільних груп подаються до навчального відділу.</p>
<p>Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності</p>	<p>Практична підготовка належить до обов'язкових компонент освітньої програми і загалом на неї відведено 18 кредитів, що складає 27,3 % від їх загального обсягу. Порядок проведення практики регламентується відповідним Положенням (https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnenpQc1AwOHlqbUk/view) Під час проходження педагогічної практики здобувачі освіти набувають таких компетентостей: використовувати теоретичні знання та практичні навички, розробляти засоби діагностики рівня сформованості результатів навчальної діяльності, визначати процедури та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів середньої освіти, здійснювати цілеспрямовану діяльність з проектування педагогічного процесу, формувати психологічну готовність учнів до виконання ними своїх обов'язків, застосовувати знання в освітній професійній діяльності з урахуванням новітніх досягнень педагогіки, психології та біології, застосовувати методику аналізу навчально-виховної діяльності у ЗНЗ, визначати рівень особистісного і професійного розвитку, здійснювати ефективну організацію навчально-виховного процесу у ЗНЗ на основі знань теорії й практики середньої освіти. Педагогічну практику студенти проходять на базі провідних ЗНЗ міста з поглибленим вивченням біології з якими укладено відповідні договори. Викладачі ЗНЗ які є керівниками практики на виробництві беруть участь у розробці програми практики та її оцінюванні. Студенти задоволені базами практик та рівнем її проведення.</p>
<p>Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП</p>	<p>За період навчання здобувачі вищої освіти серед інших компетентостей набувають низки соціальних навичок. Зокрема це: здатність приймати рішення у непередбачуваних умовах, генерувати нові ідеї, працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до визначеної мети, діяти із дотриманням морально-етичних норм та інтелектуальної чесності, створювати комфортні психологічні відносини в колективі. Вміння ефективно спілкуватися із суб'єктами взаємодії та в колективі, керувати своїм часом, діяти соціально відповідально та свідомо, створювати належний психологічний клімат в колективі, застосувати комунікативні технології, оволодіння навичками міжособистісної взаємодії. Соціальних навичок студенти набувають як у процесі аудиторних занять, так і під час роботи в лабораторії під час виконання досліджень пов'язаних з підготовкою магістерської роботи, а особливо в</p>

	<p>процесі педагогічної практики. Зокрема, це уміння спілкуватися з дітьми, адекватно реагувати на запитання учнів, що стосуються чи не стосуються теми уроку, скеровувати дії великої групи дітей, урахувувати особистісні особливості учнів, спілкуватися з батьками учнів, комбінувати власні дії тощо. Набуття цих навичок здобувачами вищої освіти має велике значення для їх майбутньої успішної професійної діяльності як вчителів шкіл так і викладачів закладів вищої освіти.</p>
<p>Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?</p>	<p>Професійний стандарт вчителя ЗНЗ II-III ступенів відсутній. Для визначення компетентостей якими повинні оволодіти здобувачі вищої освіти за результатами навчання за ОП керувалися наказом Міністерства освіти і науки України «Про затвердження кваліфікаційних характеристик професій (посад) педагогічних та науково-педагогічних працівників навчальних закладів» за № 665 від 01 червня 2013 року. Зміст загальних і фахових програмних компетенцій якими оволодівають здобувачі вищої освіти за результатами навчання за ОП в основному відповідають кваліфікаційній характеристиці вчителя загальноосвітнього навчального закладу II-III ступенів (Код КП – 232 і 235). Частину компетенцій вони набувають під час здобуття першого (бакалаврського) рівня освіти.</p>
<p>Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?</p>	<p>Згідно Положення про форми навчання та організації освітнього процесу в університеті (http://www.chnu.edu.ua/index.php?page=ua/scienc/02%20osvitniad/03) одна з його форм – самостійна робота. Самостійна робота студента (СРС) є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Вона включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу. Її зміст стосовно конкретної дисципліни визначається програмою, методичними матеріалами, завданнями викладача. СРС забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених програмою навчальної дисципліни. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять. Згідно навчального плану спеціальності Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) на самостійну роботу загалом відводиться 1557 год. (57,7 % від загального обсягу годин для підготовки магістра). Найбільша кількість годин передбачена на такі компоненти ОП як «Методика викладання біологічних дисциплін та природознавства у ЗОШ» та «Дипломовання» які передбачають великий об'єм матеріалу на самостійне опрацювання і підготовку. Щодо більшості</p>

	дисциплін то кількість годин для СРС передбачена у межах від 60 до 90. Для більшості студентів часу відведеного на самостійну роботу вистачає за винятком тих, що працюють.
Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти	Наразі за діючою освітньою програмою не передбачена підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти. Проте у майбутньому планується апробувати такий спосіб навчання щодо студентів, які навчаються за індивідуальним графіком з внесенням відповідних змін у освітню програму та навчальний план, оскільки в Інституті біології, хімії та біоресурсів ЧНУ наявний досвід організації дуальної освіти за іншими спеціальностями, зокрема «Лісове господарство».

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП	http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80
Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?	У «Правилах прийому до ЧНУ» (http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=80) (пункт 2.4.) зазначено, що на навчання для здобуття ступеня магістра приймаються особи, які здобули ступінь бакалавра або РВО спеціаліста. Особи які здобули ці ступені за іншою спеціальністю, крім того, попередньо проходять додаткове вступне випробування з біології у вигляді співбесіди (додаток 4). Програма вступних випробувань (оприлюднена на сайті університету http://vstup.chnu.edu.ua/?page_id=141) об'єднує основні положення з нормативних дисциплін, визначених стандартом підготовки студентів за РВО бакалавр спеціальності Біологія. Перевага надається фундаментальним дисциплінам, які лежать в основі підготовки магістрів за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Складовою частиною програми є «педагогічний» блок який передбачає знання особливостей педагогічного процесу, закономірностей, принципів, засобів, форм, методів і прийомів навчання біології, методів перевірки і оцінки результатів навчання; основних складових педагогічної майстерності; форм підвищення професійного рівня педагога. Таке поєднання біологічного і педагогічного блоків є достатньо ефективним засобом відбору контингенту студентів, які вмотивовані та здатні навчатися за ОП. Програма затверджується Вченою радою Інституту біології, хімії та біоресурсів. Фаховий іспит та іспит з

	іноземної мови проводяться у вигляді комп'ютерного тестування. Правила прийому на ОП протягом звітного періоду не змінювались.
<p>Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?</p>	<p>Це питання регулюється «Положенням про порядок переведення, відрахування, поновлення та переривання навчання студентів у ЧНУ» (https://drive.google.com/file/d/1EYMIUGrG601TqL6XJkGyAzwl6mutE4Y/view) та «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти ЧНУ» (https://drive.google.com/file/d/1P2OnxB_oJfGB8rNEqYr6Df3wb2pac-X/view). Згідно першого з них визнання результатів навчання, отриманих у інших ЗВО здійснюється на підставі академічної довідки та індивідуального навчального плану. У другому «Положенні» визначено організаційне забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти, порядок визнання та перезарахування результатів навчання у ЗВО-партнері, порядок звітування та оформлення документів за результатами навчання за програмою академічної мобільності. У ньому зазначено, що ЧНУ визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання здобувача вищої освіти у ЗВО-партнері. Визнання здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS. Перезарахування здійснюється на підставі представленого здобувачем вищої освіти документа з переліком та результатами навчальних здобутків з навчальних дисциплін, кількістю кредитів, інформацією про систему оцінювання. Слід відзначити високий рівень академічної мобільності студентів ЧНУ – він увійшов у ТОП5 ЗВО України, які отримали найбільшу кількість проектів з академічної мобільності в рамках Програми ЄС Еразмус+</p>
<p>Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?</p>	<p>Таких прикладів стосовно освітньої програми за спеціальністю 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) у ЧНУ протягом звітного періоду не було</p>
<p>Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?</p>	<p>Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в ЧНУ регулюється «Положенням про взаємодію формальної та неформальної освіти, визнання результатів навчання (здобутих шляхом неформальної та/або інформальної в системі формальної освіти) у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/17hOEulYSU5VKawWIYrKu2dFd5J74P_1Q/view). Зокрема, у ньому зазначено, що право на визнання результатів навчання у</p>

	<p>неформальній освіті поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти, дозволяється для дисциплін, які починають викладатися з другого семестру, розповсюджується лише на обов'язкові дисципліни ОП, а університет може визнати результати навчання, як додаткові, в обсязі не більше 10% від загального обсягу по конкретній ОП. У «Положенні» детально регламентовано порядок визнання результатів у неформальній освіті. Для цього, після звернення здобувача до ректора, створюється фахова комісія яка визначає метод оцінювання результатів навчання відповідно до робочої навчальної програми. У разі негативного висновку фахової комісії щодо визнання результатів навчання здобувач має право звернути з апеляцією до ректора Університету. Апеляційна комісія за результатами розгляду скарги приймає обґрунтоване рішення про повне або часткове задоволення скарги чи про залишення поданої скарги без задоволення</p>
<p>Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?</p>	<p>Таких прикладів на ОП, що акредитується не було.</p>

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

<p>Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи</p>	<p>Основними організаційними формами навчання під час реалізації ОП є аудиторні та позааудиторні заняття, самостійна робота, дистанційне навчання («Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://drive.google.com/file/d/1x419wQ3yhhBi0azmcm_xUod7zrSsdCVN/view). Для досягнення програмних результатів використовуються такі освітні технології: пасивні (пояснювально-ілюстративні); активні (проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комунікативні, контекстного навчання, технологія співпраці) тощо. Основними методами навчання є – проблемно-пошуковий, дослідницький, частково-пошуковий, інтерактивні, практичні методи навчання. Щодо кожного конкретного компоненту освітньої програми вони наводяться в робочих програмах навчальних дисциплін та силабусах. Так, наприклад, у процесі вивчення навчальної дисципліни «Професійне та особистісне становлення вчителя ЗНЗ» використовуються наступні методи формування професійної компетентності студентів – розповідь, пояснення, візуалізація, панельна дискусія; методи формування практичних умінь та навичок – розв'язування педагогічних задач, виконання практичних завдань, розробка опорних схем, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання роботи в інклюзивному класі, моделювання форм і способів педагогіки партнерства.</p>
---	---

<p>Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?</p>	<p>Згідно «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в ЧНУ» (https://drive.google.com/file/d/1Ti3xngUzuP-nIcWMsQhijff4G4-x9nux/view) провідною технологією навчання здобувачів вищої освіти в університеті є студентоцентроване навчання, що передбачає спрямованість освітнього процесу на набуття компетенстей, на активне включення студентів в освітню діяльність на засадах рівноправних партнерських стосунків, з метою розвитку їх здатності до критичного мислення, формування позитивної мотивації та особистісно-професійного саморозвитку. Студентоцентроване навчання передбачає: прийняття студента як суб'єкта впливу на організацію і зміст освіти у вищій школі; визнання ролі та участі студентів у забезпеченні якості освіти; розкриття потенціалу студента для його використання та реалізації у навчально-професійній сфері. Індикатори студентоцентрованого навчання: наявність гнучких навчальних траєкторій; забезпеченість навчальними інформаційними ресурсами; можливість впливу студентів на розробку критеріїв, правил, процедур оцінювання. Індивідуалізація та персоналізація навчання студентів забезпечуються системою організації освітнього процесу та вільним вибором варіативної складової, вибором тематики досліджень при підготовці кваліфікаційної роботи. За результатами анонімного опитування студентів більшість з них повною мірою задоволені методами навчання і викладання та їх відповідністю вимогам студентоцентрованого підходу.</p>
<p>Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи</p>	<p>У Статуті університету зазначено, що одним з основоположних принципів його діяльності є гарантування академічних свобод учасників навчально-освітнього та науково-інноваційного процесів (https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnVm9xSzJHdWs1X3BVdTRSMWoxUjlNb1dRYzFr/view). Згідно «Положення про організацію освітнього процесу в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» від 30.09.2019 р. науково-педагогічні працівники мають право обирати методи та засоби навчання, що забезпечують високу якість навчання. Місце і значення навчальної дисципліни, її загальний зміст та вимоги до знань і вмінь визначаються програмою навчальної дисципліни, яка є нормативним документом ЗВО, що містить виклад конкретного змісту навчальної дисципліни, послідовність, організаційні форми її вивчення (зокрема методи навчання та викладання) та їх обсяг. Наприклад, процес вибору теми досліджень для підготовки кваліфікаційної роботи починається з підготовки викладачами орієнтовної тематики кваліфікаційних робіт та її оприлюднення для здобувачів вищої освіти. Після вибору теми студент узгоджує з викладачем структуру роботи, вибір об'єкту, предмету і методів досліджень і надалі в процесі підготовки роботи консультується з викладачем, обговорює результати та звітує про виконання.</p>
<p>Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей,</p>	<p>Повна інформація учасникам освітнього процесу щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів ОП надається на першому занятті у вигляді силабуса. Він включає разом з іншим: короткий опис дисципліни – мету,</p>

<p>змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів</p>	<p>завдання, перелік компетентностей яких він набуває в результаті вивчення дисципліни, перелік мінімуму знань, умінь, навичок, необхідних для подальшої практичної діяльності, що повинні отримати студенти в результаті вивчення дисципліни, структуру початкової дисципліни (теми лекційних, лабораторних, практичних, семінарських занять), навчальну базу, рекомендовану літературу, форми контролю та оцінювання результатів навчання. Усі учасники освітнього процесу в університеті мають вільний доступ до інформаційних ресурсів які стосуються усіх форм освітньої діяльності. В університеті активно функціонує Moodle — навчальна платформа призначена для об'єднання педагогів, адміністраторів і учнів в одну надійну, безпечну та інтегровану систему з метою створення персоналізованого навчального середовища. На сайті університету висвітлено інформацію про організацію освітнього процесу, розклад сесій, контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів та інші аспекти освітнього процесу.</p>
<p>Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП</p>	<p>У ЧНУ науково-дослідна та інноваційна робота студентів є важливим напрямом підготовки майбутніх вчених та фахівців високої кваліфікації за науковим напрямом «Біологія та здоров'я людини» та нерозривною складовою єдиного процесу: навчально-виховного і науково-інноваційного. У навчальному плані спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) передбачено академічні години на виконання науково-дослідної роботи студентів – навчальна дисципліна «Дипломовання» (18 кредитів у складі обов'язкових компонентів ОП), в процесі вивчення якої студенти освоюють наукові методики і виконують дослідження пов'язані з виконанням кваліфікаційної роботи. З метою всебічного сприяння науково-дослідній роботі, винахідницькій та творчій діяльності студентів, аспірантів та молодих вчених, забезпечення системного підходу до підготовки науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, збереження і розвитку інтелектуального потенціалу університету в Чернівецькому національному університеті функціонує Рада молодих учених, яка організовує проведення конференцій, конкурсів, олімпіад тощо; узагальнює досвід організації науково-дослідної роботи студентів та рекомендує шляхи вдосконалення її форм та методів; сприяє залученню молоді до науково-дослідної роботи та забезпеченню участі студентів в наукових заходах інших ЗВО та наукових установ Національної та галузевих академій наук. За підзвітний період 8 студентів брали участь у виконанні кафедральних НДР. Залучення студентів старших курсів спільно з старшими колегами до виконання досліджень, які ведуться структурними підрозділами, істотно підвищує якість студентських наукових робіт. Основні наукові результати, що отримані студентами за 2 роки, висвітлені в 6 публікаціях. Для підтримання зацікавленості студентів до представлення своїх наукових здобутків у ЧНУ запроваджено систему матеріальних винагород. За науковим напрямом «Біологія та здоров'я людини» в університеті діють 3 наукових гуртки, у роботі яких бере участь 8 студентів, які навчаються за ОП. Для підтримання публікаційної активності</p>

	<p>студентів в Інституті біології, хімії та біоресурсів розроблена система заохочувальних додаткових балів при оцінюванні кваліфікаційних робіт. Щорічно на базі університету проводиться студентська наукова конференція де студенти доповідають результати своїх досліджень, а в матеріалах – публікують.</p>
<p>Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі</p>	<p>Система перегляду та оцінки змісту освітніх компонентів ОП передбачена «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1Ti3xngUzuP-nIcWMsQhijff4G4-x9nux/view). У ньому зазначено, що моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм та їх компонентів здійснюється з метою встановлення відповідності їх структури та змісту вимогам (із врахуванням змін) законодавчої та нормативної бази, що регулює якість освіти, потребам ринку праці, вимогам роботодавців щодо якості фахівців, сформованості загальних та професійних компетентностей, освітніх потреб здобувачів вищої освіти. Їх самоаналіз щодо якості структури та змісту здійснюється випусковими кафедрами. Періодичний перегляд на відповідність ліцензійним умовам та акредитації спеціальностей проводиться навчальним відділом (або його відповідним структурним підрозділом). Більшість дисциплін ОП читаються викладачами вперше або нетривалий час, тому процес їхнього оновлення і вдосконалення тільки починається. Складовими процесу оновлення є задоволеність здобувачів вищої освіти (випускників), що визначається, зокрема, за результатами анкетування, врахування пропозицій і зауважень роботодавців, відповідність сучасним вимогам і тенденціям розвитку освітнього процесу в країні і світі. З метою врахування останнього проведено науково-методичний семінар «Використання онлайн-ресурсів для самоосвіти вчителя і викладача». Відзначено необхідність постійного моніторингу і використання для самоосвіти і вдосконалення освітніх компонентів таких онлайн-ресурсів як сайти «На урок» (www.naurok.com.ua), «Освіта.UA» (www.osvita.ua), «Український біологічний сайт» (www.biology.org.ua), «Методичний портал» (www.metodportal.com.ua), «Всеосвіта» (www.vseovita.ua). «Ed-Era» (www.ed-era.com). Постійна увага звертається на використання сучасних інформаційних ресурсів та інноваційних технологій викладання. Всі зміни і доповнення, які вносяться до змісту і структури освітніх компонентів розглядаються на засіданнях кафедри і затверджуються перед початком нового навчального року методичною радою Інституту.</p>
<p>Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО</p>	<p>Програми міжнародної академічної мобільності на ОП поки що не реалізовувались, але в ЧНУ такі програми практикуються в рамках багатьох ОП. Планується їхня реалізація в майбутньому і на ОП, що акредитується. В локальній мережі університету є доступ до таких баз даних як Cambridge University Press, Web of Science, Scopus, Statista, EBSCO та ін. В рамках проекту «TEMPUS EcoBRU» здійснено обмін досвідом із європейськими експертами, закордонними партнерами (Бременський</p>

університет (Німеччина), Латвійський університет, Республіканський інститут вищої освіти (Білорусь) щодо шляхів екологізації освіти та захисту навколишнього середовища. Розроблено нові навчальні програми з екологічної освіти. Апробовано та впроваджено дистанційні навчальні курси для освітян. Чорней І.І. в 2014-2018 роках викладав у Європейській Вищій Суспільно-Технічній Школі (м. Радом, Польща) на посаді професора візитаційного для студентів-магістрів напрямку «Публічне здоров'я». Програми подвійних дипломів широко практикуються в ЧНУ, в т.ч. і в Інституті біології, хімії та біоресурсів, планується їх поширити і на ОП, що акредитується. Викладачі та студенти за звітний період брали участь у низці міжнародних проектів – «OeAD Fellowship for short-term research visit», University of Graz, Austria (Тимочко Л.І., Руденко С.С.), «Підтримка України в апроксимації законодавства ЄС у сфері навколишнього середовища» (Проект APENA) № EuropeAid/135825/DH/SER/UA (Чорней І.І.).

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Згідно «Положення про контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/10DjR_CeBV36Kc8npWDW-z7BPrIf12Kz4/view) контрольні заходи передбачають здійснення таких видів контролю – вхідний (нульовий), поточний, модульний, підсумковий і атестація. Форми контролю – усний та письмовий, який включає тестовий. Форми контролю та їх методичне забезпечення наведено в програмах кожної навчальної дисципліни і доводяться до відома студентів на першому занятті серед інформації яка зазначена у силабусі. У процесі застосування контрольних заходів викладачами різних навчальних дисциплін використовуються наступні форми контролю – експрес-опитування, усне опитування, захист есе; захист звітів за результатами педпрактики, оцінка творчих проектів і творчих завдань, розробка та представлення мультимедійних презентацій, аналіз презентацій, оцінювання матеріалів розробки проведення уроку за визначеною темою, самооцінка і самоаналіз, поточне тестування, проміжний та підсумковий тестовий контроль, модульні контрольні роботи, та ін. Перелік контрольних заходів по кожній дисципліні щодо кожного з програмних результатів навчання наведено в таблиці 3. Для кожної з дисциплін є певна специфіка стосовно переліку контрольних заходів. Наприклад, для оцінювання програмних результатів навчання такої дисципліни як «Методика викладання біологічних дисциплін та природознавства у ЗОШ» використовуються, разом з іншими, такі методи

	<p>оцінювання як усне опитування, експрес опитування, активність на занятті, що відсутні при оцінюванні такої дисципліни як «Дипломування». В рамках останньої, де значна частина завдань виконується самостійно, використовуються такі методи як звіт про виконану роботу, самооцінка та самоаналіз, підготовка рефератів та ін. В рамках різних форм контрольних заходів пропонуються, в тому числі, і різномірні види завдань. Передусім це різномірні тестові завдання, а також виконання творчих завдань.</p>
<p>Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?</p>	<p>Контроль за якістю знань є невід'ємною складовою освітнього процесу підготовки фахівців у Чернівецькому національному університеті та здійснюється відповідно до «Положення про контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» від 09.02.2015 року. Мета контролю – виявлення та оцінювання результатів навчання студента та рівня засвоєння ним знань і вмінь на різних етапах навчання, а також під час вивчення тієї чи іншої навчальної дисципліни. Форми контролю: усний; письмовий (різновидом його є тестовий контроль). Методичне забезпечення контролю включає: перелік питань та завдань практичного змісту для різних видів контролю; тестові завдання; екзаменаційні білети; критерії оцінювання. Вимоги до контролю: об'єктивність; систематичність; диференційований та комплексний підхід. Результати навчальних досягнень, як наслідок того чи іншого виду контролю, оцінюються за розробленими критеріями та відповідно до прийнятої в університеті системи оцінювання. Здійснення викладачем тих чи інших контрольних заходів контролюється завідувачем кафедри і вибірково деканатом та ректоратом у вигляді контрольних зрізів. Більшість студентів вважають критерії оцінювання навчальних досягнень по всіх дисциплінах чіткими і зрозумілими.</p>
<p>Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?</p>	<p>«Положенням про контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» передбачено здійснення таких видів контролю: вхідний (нульовий); поточний; підсумковий (різновидом якого є семестровий, атестація). Види, форми контролю та їх методичне забезпечення зазначаються в програмі навчальної дисципліни. Методичне забезпечення передбачає: перелік питань, зміст практичних завдань та критерії оцінювання результатів навчання студентів, які визначає викладач, що читає навчальну дисципліну і подає його у силабусі чи навчально-методичному комплексі та доводить до відома студентів на початку семестру перед вивченням дисципліни.</p>

	<p>Іспити студент складає в період екзаменаційних сесій за відповідно складеним розкладом, який доводиться до відома викладача та студента не пізніше, як за місяць до початку сесії. Розклад екзаменаційної сесії затверджується ректором. Такий порядок регламентується зазначеним вище Положенням. Одним з питань анкетування «Викладач очима студента», яке регулярно проводить лабораторія соціології ЧНУ є «Чи ознайомив Вас викладач на вступній лекції зі змістом робочої навчальної програми дисципліни, а саме: з розподілом годин, тематичним планом, рекомендованою літературою, системою оцінювання тощо?». Отримана інформація враховується для покращення якості освітнього процесу.</p>
<p>Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?</p>	<p>Атестація осіб, які здобувають ступінь магістра за ОП Біологія та здоров'я людини, здійснюється екзаменаційною комісією, до складу якої включаються представники роботодавців, відповідно до Положення «Про атестацію здобувачів вищої освіти (I-II рівнів) та організацію роботи Екзаменаційної комісії (ЕК) в Чернівецькому національному університеті». Згідно з ним «... голова ЕК призначається ректором університету за поданням директорів інститутів, деканів факультетів з числа провідних фахівців галузі, представників державних та недержавних підприємств, установ, висококваліфікованих працівників інститутів Національної академії наук України або інших державних академій (за їх згодою), представників інших ЗВО, які готують фахівців таких самих спеціальностей. Одна і та сама особа може бути головою ЕК не більше трьох років підряд». Державний стандарт вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) другого (магістерського) рівня вищої освіти відсутній. Атестація випускників освітньої програми буде проводитись у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи або комплексного кваліфікаційного іспиту з біології та методики викладання біологічних дисциплін і основ здоров'я. Кваліфікаційний іспит має на меті встановлення освітньої та професійної кваліфікації і повинен передбачати оцінювання результатів навчання з усіх фахових дисциплін визначених ОП та проводиться у формі комп'ютерного тестування та вирішення практичного завдання.</p>
<p>Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?</p>	<p>Процедура проведення контрольних заходів в ЧНУ регулюється Положенням «Про контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/10DjR_CeBV36Kc8npWDW-z7BPrIf12Kz4/view). У</p>

	<p>ньому зазначено, що контроль за якістю знань є невід’ємною складовою освітнього процесу підготовки фахівців у ЧНУ, а його мета – виявлення та оцінювання результатів навчання студента та рівня засвоєння ним знань і вмінь на різних етапах навчання, а також під час вивчення тієї чи іншої навчальної дисципліни.</p> <p>Положенням визначені види контролю (вхідний, поточний; підсумковий (різновидом якого є семестровий), атестація), форми контролю (усний, письмовий (різновидом його є тестовий контроль), його методичне забезпечення (перелік питань та завдань практичного змісту для різних видів контролю, тестові завдання, екзаменаційні білети, критерії оцінювання). Види, форми контролю та їх методичне забезпечення зазначаються в програмі навчальної дисципліни. Вимоги до контролю: об’єктивність, систематичність, диференційований та комплексний підхід.</p> <p>Контрольні заходи проводяться відповідно до графіку та програми навчальної дисципліни, а проведення модульних контрольних заходів узгоджується на рівні деканату з метою запобігання накладання на один день кількох контрольних заходів. З метою уникнення необ’єктивності оцінювання, використовується тестовий контроль та письмові роботи.</p>
<p>Яким чином ці процедури забезпечують об’єктивність екзаменаторів? Якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП</p>	<p>Передусім це забезпечується тим, що майже всі види контролю проводяться переважно у письмовій формі або з використанням тестового контролю на персональному компютері і документуються. Показники навчальних досягнень студента на етапі поточного контролю, що здійснюється на лабораторних, практичних та семінарських заняттях, фіксуються викладачем у визначеній кафедрою, інститутом відомості з кожного предмету та журналі викладача. За облік поточної успішності студента відповідальність несуть викладач та студент, який, згідно Положення, може здійснювати самоконтроль своїх навчальних досягнень з навчальної дисципліни та фіксування поточних результатів, отриманих за різні види робіт. По завершенні кожного змістового модуля результати (сума балів за змістовими модулями) доводяться до відома студента викладачем на останньому занятті, вносяться до журналу академгрупи та вивішуються на інформаційному стенді. У відомість обліку успішності та індивідуальний навчальний план студента заноситься сумарна кількість балів поточного та підсумкового контролю. Кожна оцінка завіряється підписом екзаменатора. Після завершення іспиту викладач здає відомість обліку успішності до дирекції у день його проведення. Працівниками дирекції визначається та оприлюднюється рейтинг студентів на інформаційному</p>

	стенді. У разі виникнення конфлікту інтересів при проведенні контролю розпорядженням декана/директора створюється комісія у складі 3 викладачів (один з яких – представник адміністрації).
<p>Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП</p>	<p>У разі, коли сумарна кількість балів поточного та підсумкового контролю студента становить від 35-49 балів (за 100-бальною шкалою), він має право на повторне складання заліку чи іспиту (не більше 2-х разів: один раз викладачеві, один раз комісії). Комісія формується за розпорядженням дирекції, деканату. До складу комісії входять: викладач, завідувач кафедри, представники деканату. Академічна заборгованість студента з навчальної дисципліни виникає, якщо: - студент отримав оцінку з навчальної дисципліни «незадовільно»; - студент не з'явився на іспит без поважних причин (вважається, що отримав оцінку «незадовільно»); - студент не допущений або не з'явився на семестровий контроль і не подав відповідні пояснюючі документи у дирекцію, деканат. Студент має право і зобов'язаний після завершення екзаменаційної сесії, якщо має академічну заборгованість її ліквідувати, згідно встановлених в університеті правил, норм прописаних у відповідному Положенні «Про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича».</p>
<p>Яким чином процедури ЗВО урегульовують порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП</p>	<p>Згідно Статуту ЧНУ особи, які навчаються в університеті, мають право на оскарження дій органів управління університету та їх посадових осіб, педагогічних і науково-педагогічних працівників. Відповідно до «Положення про контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» від 09.02.2015 р. за облік поточної успішності студента повну відповідальність несе викладач та студент, який може здійснити самоконтроль своїх навчальних досягнень з навчальної дисципліни та фіксування поточних результатів, отриманих за різні види робіт. Студент має право оскаржити результати поточного чи семестрового контролю в дирекції/деканаті. В цьому випадку розпорядженням директора/декана створюється комісія у складі представника дирекції/деканату, завідувача кафедри і викладача, яка перевіряє результати поточного і семестрового контролю і за необхідності повторно приймає іспит, результат якого є остаточним.</p>
<p>Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?</p>	<p>Дотримання академічної доброчесності в ЧНУ регулюється «Правилами академічної доброчесності у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1EzBsehqERCEzxJwWe-</p>

	<p>rz6_eTUFUBGv4o/view), «Положенням про постійну комісію з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту Вченої ради Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/1auN6M5FzyvaglVi3HW16N01TT1IjuD7q/view), «Положенням про запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/0B6xPKXg8WY54UE5YZHhZb1VwM2M/view).</p> <p>Неухильне утвердження та дотримання канонів академічної чесності всіма членами університетської спільноти задеклароване у Статуті університету. Згідно зазначених Правил основоположними принципами академічної доброчесності є: принцип нульової толерантності до академічної недоброчесності; презумпція невинуватості; принцип справедливості; принцип прозорості; принцип чесності; принцип порядності; принцип поваги до приватного життя; принцип взаємоповаги; принцип взаємної довіри; принцип відповідальності; принцип партнерства і взаємодопомоги; принцип нетерпимості щодо аморальної та неетичної поведінки. Правила академічної доброчесності обов'язкові для кожного члена університетської спільноти, вони є атрибутивною частиною Контракту кожного науково-педагогічного, адміністративного чи іншого працівника, студента університету.</p>
<p>Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?</p>	<p>У процесі дослідницької роботи і навчання науковці, викладачі та студенти ЧНУ дотримуються принципів чесної праці та навчання. Для підвищення довіри до результатів наукових досліджень та уникнення фактів академічного плагіату і самоплагіату в дисертаційних роботах, наукових статтях, кваліфікаційних бакалаврських та магістерських роботах ЧНУ щорічно укладає угоду з компанією-власником сервісу UNICHECK щодо перевірки наукових праць на наявність співпадінь тексту. У Положенні про запобігання плагіату в ЧНУ регламентовано порядок перевірки і умови подання кваліфікаційних робіт на перевірку та відповідальність за плагіат. При Вченій раді Чернівецького національного університету створено постійну комісію з питань академічної доброчесності, правових засад діяльності та регламенту, висновки якої враховуються при зарахуванні персоналу на наукові посади, наданні рекомендацій на присудження вчених звань. Окрім того, завданнями зазначеної комісії є вивчення стану дотримання цінностей академічної доброчесності у структурних підрозділах ЧНУ та інформування Вченої ради ЧНУ, всієї університетської спільноти про його</p>

	<p>результати; підтримка виняткового статусу академічної доброчесності як морально-етичного і світоглядного ядра кожного члена університетської спільноти, як норми їх суспільної поведінки; пропаганда в університеті знань про академічну доброчесність; підготовка та оприлюднення на Вченій раді ЧНУ щорічної доповіді «Про стан дотримання «Правил академічної доброчесності» у ЧНУ».</p>
<p>Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?</p>	<p>У Статуті університету зазначено, що основоположними принципами його діяльності є неухильне утвердження та дотримання канонів академічної чесності всіма членами університетської спільноти. У Правилах академічної доброчесності задекларовано, що несумісними зі званням члена університетської спільноти є: хабарництво чи будь-які інші форми корупції; створення умов з боку адміністративних працівників університету, факультетів чи інститутів, кафедр та інших підрозділів для появи, укорінення та існування хабарництва чи будь-яких інших проявів корупції чи потурання цим антиподам людської моралі та етики; шахрайство; підкуп виборців або сприяння йому; хуліганство; сексуальні домагання; інші кримінально-каральні діяння чи бездіяльність; свідоме порушення чинного законодавства України; культивування негативного ставлення до законодавства України; проходження академічних процедур контролю знань замість певного індивіда підставними особами; плагіату у будь-яких його проявах; списування (реплікація) при складанні будь-якого виду підсумкового або поточного академічного контролю. Ключові положення академічної доброчесності розглядаються окремою темою у курсі «Вступ до фаху».</p>
<p>Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП</p>	<p>З метою дотримання в ЧНУ правил академічної доброчесності утворено Комісію з академічної доброчесності, склад якої, принципи і методи діяльності, порядок прийняття нею рішень передбачені «Положенням Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича про Комісію з академічної доброчесності» (https://drive.google.com/file/d/1auN6M5FzyvagiVi3HW16N01TT1IjuD7q/view). Комісія розглядає кожне порушення правил академічної доброчесності та приймає рішення. Компетенція її зводиться до підтвердження чи спростування факту порушення членом університетської спільноти правил академічної доброчесності. Формою роботи комісії є відкриті засідання, рішення приймаються простою більшістю присутніх. Рішення Комісії вручається особі, щодо якої воно виносилося та адміністрації університету для вжиття необхідних заходів і оприлюднюється на</p>

веб-сайті університету. На ОП, що акредитується відповідних ситуацій не зафіксовано.

6. Людські ресурси

<p>Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?</p>	<p>Конкурсний добір викладачів здійснюється згідно «Положення про проведення конкурсу на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників в ЧНУ» (https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnSFg4X3NhclVMWC1LSHZxVmtmUEUtc0w3eUZr/view). На посади науково-педагогічних працівників обираються, як правило, особи, які мають наукові ступені або вчені звання відповідно до профілю кафедри і дисципліни яку викладають. Конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, гласності, законності, об'єктивності, неупередженого ставлення до кандидатів на зайняття вакантних посад науково-педагогічних працівників. З науково-педагогічним працівником, на засіданні кафедри проводиться ґрунтовна співбесіда про науково-педагогічну діяльність претендента, обговорюється його програма на майбутнє. Однією з вимог до викладачів на ОП є досвід роботи з дітьми. Більшість викладачів які забезпечують викладання дисциплін на ОП мають досвід роботи з дітьми в рамках Буковинської Малої Академії Наук. Троє викладачів працюють за сумісництвом у міській гімназії № 3. Соціологічною лабораторією університету проводиться тематичне анкетування студентів «Викладач очима студентів» в якому вони оцінюють дидактичні, академічні, ораторські, перцептивні, організаторські, комунікативні, прогностичні, мажорні якості викладачів, їх здатність до об'єктивного оцінювання знань студентів, ставлення до студентів, використання інноваційних методик. Результати анкетування враховуються під час конкурсного відбору.</p>
<p>Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу</p>	<p>Залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу в рамках ОП, що акредитується відбувається наступним чином: - на етапі обґрунтування необхідності відкриття нової освітньої програми коли проводиться аналіз ринку зацікавлених у реалізації програми стейкхолдерів; - на етапі підготовки освітньої програми для її критичного аналізу, підготовки відгуків і рецензій, відбору необхідних, на їх погляд, освітніх компонент для підготовки фахівців відповідної спеціальності; - на етапі реалізації освітньої програми для відбору баз практик, визначення керівників практики на виробництві (школі, гімназії, ліцеї, коледжі), рецензентів кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти. Зокрема, для підготовки освітньої програми, що акредитується залучено вчителів біології Чернівецької гімназії № 2, Чернівецького ліцею № 3 медичного профілю, Чернівецького державного комерційного технікуму, комунальної обласної спеціалізованої школа-інтернату II-III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів «Багато профільний ліцей для обдарованих дітей».</p>

<p>Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців</p>	<p>Професіонали практики залучаються для підготовки здобувачів вищої освіти за ОП, що акредитується, передусім, під час проведення виробничої практики у базових підрозділах (школах, гімназіях, ліцеях, коледжах), як керівники практики від підрозділу. Також провідні вчителі міста залучаються для проведення окремих тем занять з певних освітніх компонент, але без оформлення офіційних трудових відносин.</p>
<p>Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння</p>	<p>Підвищення науково-педагогічної і наукової кваліфікації професорсько-викладацького складу ЧНУ здійснюється через аспірантуру та докторантуру університету й інших вищих навчальних та наукових закладів країни і зарубіжжя, спрямоване на реалізацію механізмів кар'єрного зростання, їх мотивації до якісної професійної діяльності тощо. Безперервний професійний розвиток педагогічних та науково-педагогічних працівників забезпечується системою постійно діючих наукових та методичних заходів різного рівня: загальноуніверситетські (факультетські/інститутські) науково-методичні семінари; кафедральні методичні семінари з освітніх інновацій, актуальних питань якості навчання, викладання, оцінювання результатів навчання; круглі столи, майстер-класи з актуальних питань розвитку освітнього середовища університету із залученням провідних учених і практиків, студентів, працедавців, представників громадськості; спільна робота з професійними асоціаціями, спеціалізованими освітніми центрами, громадськими освітніми організаціями. Вони мають право на підвищення кваліфікації та стажування у провідних наукових та освітньо-наукових установах та організаціях України та зарубіжжя. В ЧНУ створено умови для здійснення програм академічної мобільності за програмами Еразмус+ та отримання міжнародної сертифікації для викладачів і студентів (університет увійшов у ТОП5 закладів вищої освіти України, які отримали найбільшу кількість проектів з академічної мобільності в рамках Програми ЄС Еразмус+).</p>
<p>Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності</p>	<p>Якість освітньої діяльності науково-педагогічних працівників ЧНУ визначається за результатами рейтингового оцінювання наукової та науково-педагогічної діяльності викладачів університету, якою передбачено: заохочення та стимулювання переможців рейтингу викладача. Розроблено окремі рейтингові анкети для асистентів, доцентів і професорів. Рейтингове оцінювання результатів праці, за творчі і трудові досягнення, використання у викладацькій та виховній діяльності сучасних методів є одним з пунктів Колективного договору університету (https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnRTdLaUdBYVd6cHdsVDFkYjk3cWxRZXZheUt3/view). Індикаторами показників якості професорсько-викладацького складу в ЧНУ є: відсоток докторів наук, професорів; кількість наукових публікацій у наукометричних базах; визначення індексу цитування; посеместрова анонімна оцінка студентами викладачів; відсоток викладачів із сертифікатом рівня B2 та вище знань англійської мови за системою CEFR; кількість публікацій англійською мовою;</p>

	кількість виступів на закордонних семінарах та конференціях; кількість сертифікатів міжнародного рівня із відповідної спеціальності з англійською мовою тестування чи навчання; відсоток викладачів, які проходили стажування закордоном за останні 5 років; відсоток викладачів, які використовують власні сайти, сервіси, для навчальних цілей (не враховуючи університетські сайти та сервіси дистанційного навчання).
--	---

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

<p>Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?</p>	<p>ОП достатньо забезпечена матеріально-технічними ресурсами для досягнення цілей і програмних результатів навчання. Це стосується і спеціальних матеріально-технічних ресурсів. Зокрема на кафедрі ботаніки є три аудиторії обладнані стаціонарними мультимедійними проекторами, дві аудиторії обладнані телевізорами з великим пласким екраном, встановлено інтерактивну дошку, функціонує комп'ютерний клас з сучасними комп'ютерами і відповідним ліцензованим програмним забезпеченням, які під'єднані до мережі Інтернет, мікроскопи з відеокамерами, що дозволяють виводити зображення на екран комп'ютера чи телевізора. На кафедрі функціонують ботанічний музей, науковий Гербарій, який включено до переліку наукових об'єктів які становлять національне надбання України. Кафедра розташована на території ботанічного саду з багатими і різноманітними колекціями рослин з різних частин світу. Частину фінансових ресурсів для придбання обладнання отримано за грантові кошти з обласного екологічного фонду, які виділено для створення на кафедрі еколого-просвітницького центру збереження біорізноманіття. В університеті функціонує природничий музей. На кафедрах інституту обладнано сучасні лабораторії для проведення біохімічних, фізіологічних та генетичних досліджень, зокрема лабораторію генотипування та молекулярної паспортизації. Все це забезпечує високий рівень фахової підготовки здобувачів вищої освіти.</p>
<p>Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?</p>	<p>Згідно «Положення про організацію освітнього процесу в університеті» для здобувачів вищої освіти забезпечується право на безпечні і нешкідливі умови навчання, праці та побуту; на трудову діяльність у позанавчальний час; на безоплатне користування бібліотеками, інформаційними фондами, навчальною, науковою та спортивною базами університету; на користування виробничою, культурно-освітньою, побутовою, оздоровчою базами закладу вищої освіти у порядку, передбаченому статутом університету, на забезпечення гуртожитком на термін навчання у порядку, встановленому законодавством; на участь у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх робіт для публікації; на участь у заходах з освітньої, наукової, науково-дослідної, спортивної, мистецької, громадської діяльності, що проводяться в Україні та за кордоном, у встановленому законодавством порядку; на</p>

	<p>участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення навчального процесу, науково-дослідної роботи, організації дозвілля, побуту, оздоровлення. Університетська соціологічна лабораторія періодично проводить опитування студентів стосовно потреб та інтересів студентства та рівня їх задоволеності організацією освітнього процесу у ЗВО.</p>
<p>Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?</p>	<p>Відповідно до Статуту університет повинен забезпечувати особам, які навчаються тут, безпечні та нешкідливі умови навчання, праці та побуту. Разом з тим студенти повинні виконувати вимоги з охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії, протипожежної безпеки, передбачені відповідними правилами та інструкціями. Всі студенти проходять інструктажі щодо дотримання правил техніки безпеки в лабораторіях, під час лабораторних і практичних занять, проходження практики, про що є відповідні записи у спеціальних журналах. В усіх аудиторіях і лабораторіях де проводяться заняття витримуються відповідні санітарні умови стосовно площі приміщень, температурного режиму, освітлення, щоденно проводиться вологе прибирання і провітрювання. Одним з критерієм відбору викладачів, який оцінюється під час анкетування студентів є оптимізм і гумор викладача, які допомагають активізувати навчально-виховний процес, зняти напругу і втому, його педагогічний такт (повагу і ввічливість зі студентами), що має прямий вплив на психічне здоров'я здобувачів вищої освіти. Право на захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного та психічного насильства регламентоване у Правилах внутрішнього трудового розпорядку в ЧНУ (https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnZzl5alNOMzRxY3N2dGV2b2Y2SFN1Uk5YMTIJ/view). Згідно з ними основними засадами правил поведінки в університеті є взаємна доброзичливість, вимогливість і повага між людьми, шанування особистої гідності людини, її національних і релігійних переконань.</p>
<p>Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?</p>	<p>Основною ланкою комунікації студентів з університетом є інститут кураторів. Ця комунікація відбувається через виконання ними таких функцій: організаторської, яка передбачає організацію життєдіяльності студентської групи, вивчення мотивів, інтересів та потреб навчальної і пізнавальної діяльності, соціально-побутових умов життя, стану здоров'я, рівня успішності студентів, вивчення їх внутрішнього світу і можливостей; координаційної, що полягає у спрямуванні куратором групи виховних зусиль учасників навчально-виховного процесу на позитивні результати; інформаційної – куратор групи повинен акумулювати знання з теорії і методики виховного процесу, бути для студентів гарним вихователем, взірцем педагогічного досвіду, авторитетним порадником в процесі пошуку різноманітної інформації і наставником з будь-яких проблемних питань; соціальної, яка передбачає вивчення куратором об'єктивних і суб'єктивних чинників, які впливають на розвиток особистості; кореляцію навичок соціальної поведінки, спрямованої на успішне входження студентів у структуру сучасного життя; спрямовувальної (морально-виховної), яка націлює студента на</p>

	<p>життєвий вибір згідно з моральними і правовими нормами, допомагає створенню гуманних взаєностосунків в середовищі студентів, збагачує їх досвід історичними і життєвими прикладами, що варті наслідування. Одночасно куратор виступає і в ролі консультанта, який надає, за необхідності, допомогу в саморозвитку кожній молодій людині, спрямовує її діяльність, опираючись на природні дані студента, розвиває його культурно-мистецькі і спортивні здібності незалежно від професійного спрямування; стимулювальна, що спрямована на створення атмосфери психолого-педагогічної підтримки в групі, яка сприяє самоутвердженню молоді людини, реалізації її потенційних можливостей. Стимулювання передбачає також різноманітні форми заохочення студентських ініціатив, досягнень, корисних дій і вчинків; комунікативна – спрямовується, перш за все, на створення доброзичливого мікроклімату в групі, забезпечення позитивних змін в міжособистісних стосунках. В основі управління виховною роботою лежить творча взаємодія наставника з кожним окремим студентом та групою в цілому. Отже, основна функція куратора – допомога студентам соціалізуватися у новому середовищі, у незвичних для них умовах і обставинах, тим більше, що майже третина студентів проживає у гуртожитках. Більшість студентів задоволені рівнем освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки в університеті.</p>
<p>Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)</p>	<p>Відповідно до Статуту університет зобов'язаний створювати необхідні умови для здобуття вищої освіти особами з особливими освітніми потребами. Згідно Положення про освітній процес особи з особливими освітніми потребами мають право на безоплатне забезпечення інформацією для навчання у доступних форматах з використанням технологій, що враховують обмеження життєдіяльності, зумовлені станом здоров'я; на спеціальний навчально-реабілітаційний супровід та вільний доступ до інфраструктури закладу вищої освіти відповідно до медико-соціальних показань за наявності обмежень життєдіяльності, зумовлених станом здоров'я. Для цих осіб у «Правилах прийому до ЧНУ у 2019 р.» (п. 7.4.) прописані спеціальні умови вступу. Університет постійно покращує інфраструктуру для полегшення доступу таких осіб до навчальних, наукових, соціально-побутових приміщень навчального закладу. Зокрема, у минулому році на вході у ботанічний сад, де знаходиться кафедра ботаніки, облаштовано пандус. В університеті функціонує дистанційна форма навчання та створено електронне наповнення всіх дисциплін у системі Moodle, а також створено акаунти кожного викладача та корпоративні електронні скриньки для забезпечення комунікації.</p>
<p>Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із</p>	<p>В університеті здійснюється систематичний моніторинг корупційних проявів шляхом регулярного опитування студентів (анкета «Викладач очима студента»). Одним з питань є «Чи доводилось Вам на сесії «віддячувати» викладачеві за оцінку знань (грішми, подарунками чи іншими послугами)». За результатами останнього опитування «ні» відповіли 94%, «так» відповіли 2%, відмовились</p>

<p>сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?</p>	<p>відповідати на це питання 4%. В процесі реалізації ОП, що акредитується не виникало потреб застосування зазначених процедур.</p>
---	---

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

<p>Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет</p>	<p>Процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП в ЧНУ регулюються «Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» від 25 червня 2019 р. https://drive.google.com/file/d/13O1K-SnZkg7h4vlNS8Nhp4uqaDjg_BHY/view</p>
<p>Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?</p>	<p>Систематичний моніторинг та удосконалення освітніх програм в Університеті в процесі їх реалізації організовує керівник проектної групи із залученням її членів з метою забезпечення належного рівня освітніх послуг, формування конкурентоспроможних компетентностей та створення сприятливого й ефективного освітнього середовища для студентів. Критерії, за якими відбувається моніторинг та удосконалення освітніх програм в ЧНУ в процесі їх реалізації, формуються як у результаті зворотнього зв'язку з науково-педагогічними працівниками, здобувачами вищої освіти, випускниками, партнерами та роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальності та потреб суспільства. Актуальність освітніх програм визначається такими показниками: ступінь оновлюваності освітніх програм, участі роботодавців у розробці та внесенні змін, а також задоволеності здобувачів освіти (випускників), що визначається у т.ч. за результатами анкетного опитування; рівень працевлаштування випускників на момент їх випуску, що визначається за результатами анкетування; наявність міжнародної сертифікації освітніх програм; участь у міжнародних програмах академічної мобільності; рейтинг за оцінками роботодавців або інша відповідна інформація від стейкхолдерів. Оновлені освітні програми узгоджуються зі стейкхолдерами, представниками студентського самоврядування, завідувачем випускової кафедри,</p>

	<p>навчальним відділом університету, першим проректором, затверджуються вченою радою Університету, та вводяться в дію наказом по Університету. Освітні програми переглядаються по мірі необхідності, але не рідше одного разу на рік. Оновлені освітні програми є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти системи управління якістю ЧНУ, включаються до Інформаційних пакетів ЄКТС, які щорічно оприлюднюються на офіційному сайті Університету. Після першого року реалізації ОП, що акредитується 25.06.2019 р. прийнято нове «Положення про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича», проведено анкетування студентів які навчаються на цій програмі, зустрічі з роботодавцями, зокрема вчителями біології ліцею № 3, де проходили педагогічну практику студенти. За результати цих зустрічей і анкетування внесено зміни до ОП. Зокрема, дисципліну «Екологічна культура та виховання» переведено з обов'язкових до вибіркових компонент, а «Методику навчання основ здоров'я» – навпаки.</p>
<p>Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП</p>	<p>Залучення здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду ОП відбувається шляхом бесід з ними, проведення круглих столів і анкетування. Врахування пропозицій здобувачів вищої освіти здійснюється членами проектної групи після їх аналітичного перегляду та узгодження з пропозиціями роботодавців і викладачів. На першому рівні організації СВЗЯО в ЧНУ соціологічною лабораторією університету щосеместрово здійснюються соціологічні опитування здобувачів вищої освіти стосовно оцінки студентської думки щодо покращення організації освітнього процесу в університеті. Деякі пропозиції здобувачів вищої освіти враховано під час вдосконалення цієї освітньої програми та її реалізації. Вони стосуються, зокрема, заміни окремих дисциплін з переліку вибіркових.</p>
<p>Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП</p>	<p>Провідною технологією навчання здобувачів вищої освіти в ЧНУ є студентоцентроване навчання, що передбачає спрямованість освітнього процесу на набуття компетенцій, на активне включення студентів в освітню діяльність на засадах рівноправних партнерських стосунків, з метою розвитку їх здатності до критичного мислення, формування позитивної мотивації та особистісно-професійного саморозвитку. Одним з індикаторів студентоцентрованого навчання є залучення студентів до розроблення, механізмів затвердження та моніторингу освітніх програм. Представники студентського самоврядування входять до складу</p>

	<p>методичної та вченої ради Інституту й мають можливість донести до членів ради побажання щодо покращення якості освіти, а також безпосередньо приймати участь в обговоренні та прийнятті відповідних рішень. За словами опитаних студентів студентське самоврядування виступає ініціатором багатьох заходів, але вони не знають випадків ініціативи щодо внесення змін до освітніх програм. Можливо вони недостатньо обізнані з своїми можливостями щодо участі у процедурах внутрішнього забезпечення якості освітніх програм.</p>
<p>Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості</p>	<p>На даний час університет найтісніше співпрацює у рамках забезпечення якості ОП «Біологія та здоров'я людини» з Чернівецьким ліцеєм № 3 медичного профілю Чернівецької міської ради. У ліцеї поглиблено вивчається біологія, тут працюють 6 вчителів з цього предмета, всі вони вчителі-методисти, а один – Столярова Ольга Олегівна заслужений вчитель України. Налагоджено співпрацю з Чернівецькою гімназією № 2, де вчителем біології працює Кушнір Алла Іванівна, заслужений вчитель України, а також з комунальною обласною спеціалізованою школою-інтернатом II-III ступенів із поглибленим вивченням окремих предметів «Багатопрофільний ліцей для обдарованих дітей». Тут серед предметів, які поглиблено вивчаються – біологія, а також наявна найкраща в області матеріально-технічна база для навчання. Студенти, які навчаються за ОП, що акредитується проходять практику на базі зазначених навчальних закладів, викладачі, які тут працюють, бачать сильні і слабкі сторони їхньої підготовки. Під час проведення круглих столів, підсумків проведення педагогічної практики з ними виробляються шляхи усунення недоліків у підготовці здобувачів вищої освіти і вносяться відповідні правки при щорічному перегляді ОП. Роботодавці, як правило, особливу увагу звертають на посилення педагогічної складової освітньої програми.</p>
<p>Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП</p>	<p>ОП акредитується вперше, перші випускники будуть в кінці 2019 року. Проте, слід зазначити, що одна студентка 6 курсу і троє студентів п'ятого курсу вже працюють вчителями біології у різних школах. Ще кілька студентів шостого курсу в позаурочний час працюють на посадах де необхідні навички роботи з людьми – менеджери з продаж, тощо. В Інституті біології, хімії та біоресурсів існує практика збору інформації щодо працевлаштування випускників. Збір цієї інформації здійснюється через старост груп.</p>
<p>Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення</p>	<p>Порядок здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості ОП регламентовано «Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості</p>

процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

освітньої діяльності та якості вищої освіти в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича». Порядок моніторингу та удосконалення ОП в університеті деталізований «Положенням про розроблення та реалізацію освітніх програм Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича». Моніторинг та удосконалення освітніх програм Університету в процесі їх реалізації включають визначення: змісту освітніх програм за результатами останніх досліджень у відповідній галузі знань з метою забезпечення їх відповідності сучасним вимогам; змін потреб суспільства; очікувань, потреб та ступеня задоволення студентів стосовно освітньої програми. Освітні програми регулярно переглядаються і удосконалюються робочими групами із залученням студентів та інших стейкхолдерів. Зібрана інформація аналізується і освітня програма адаптується для забезпечення її відповідності сучасним вимогам. Зокрема, за результатами використання зазначених процедур, звернуто увагу на недостатній методичний рівень володіння здобувачами вищої освіти спеціальності «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» способами навчання дітей основ дотримання здорового способу життя і мотивації їх до необхідності дотримання цього способу протягом всього життя. У зв'язку з цим дисципліну «Екологічна культура та виховання» з переліку обов'язкових запропоновано перенести до складу вибіркового дисциплін замість предмету «Методика навчання основ здоров'я», а цей предмет включити до переліку обов'язкових. Дисципліну «Інноваційні технології викладання біології» змінити на «Інноваційні технології викладання біології та основ здоров'я», а дисципліну «Організація гурткової роботи та факультативних занять з біології» змінити на «Організація гурткової роботи та факультативних занять з біології та основ здоров'я». Для збільшення можливостей здобувачам вищої освіти формування індивідуальної освітньої траєкторії за цією ОП, запропоновано надати їм можливість вибору не тільки однієї з двох альтернативних дисциплін, а з усього переліку вибіркового дисциплін.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Акредитація ОП відбувається вперше. В університеті розроблено процедури реагування на зауваження і пропозиції, які виникають в результаті роботи акредитаційних комісій по ОП різних спеціальностей. Висновки цих комісій розглядаються і аналізуються на Вчених і методичних радах університету і його підрозділів. Приймаються відповідні заходи щодо їх усунення. За результатами акредитаційної експертизи спеціальності «Середня освіта (Історія)» зауважено на

	<p>доцільність поглиблення співпраці з педагогічними установами – шкільними і позашкільними закладами освіти, ЗВО педагогічного профілю. При підготовці ОП, що акредитується до складу проектної групи включено докторів і кандидатів наук як біологічних так і педагогічних наук. Це ж саме стосується і викладацького складу, який забезпечує цю спеціальність. Укладено угоди з школами, гімназіями, ліцеями міста, обласним центром еколого-натуралістичної творчості молоді.</p>
<p>Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?</p>	<p>Політика університету щодо забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти реалізується через внутрішні процеси забезпечення якості із залученням усіх всіх учасників освітнього процесу. Вона передбачає: участь навчальних структурних підрозділів, керівництва ЗВО та учасників освітнього процесу в реалізації заходів щодо забезпечення якості; практичну реалізацію інноваційних педагогічних та віртуальних технологій в освітньому процесі; культивування академічної доброчесності і свободи; запобігання нетолерантності чи дискримінації щодо студентів та працівників. Безпосереднім виконавцем у моніторингу і забезпеченні якості освіти є професорсько-викладацький склад університету загалом і кожний член колективу зокрема. Керівники кафедр та інших структурних підрозділів організовують реалізацію політики і стратегії університету в забезпеченні якості освіти шляхом ефективного використання потенціалу викладачів та інших співробітників, раціонального використання наявних ресурсів, аналізу і вдосконалення механізмів забезпечення якості освіти на основі інструктивно-методичних рекомендацій.</p>
<p>Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти</p>	<p>У Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича за здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти (СВЗЯО) відповідають: - на рівні університету це навчально-методична комісія Вченої ради, яка розробляє концептуальні засади СВЗЯО і політику щодо забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти університету, моніторингу якості навчальної діяльності студентів, моніторингу якості освітньої та наукової діяльності викладачів. До реалізації цих процедур залучені комісія Вченої ради з питань кадрової роботи (забезпечення якості освітньої та наукової діяльності викладачів їх професійного розвитку), відділ інформаційного забезпечення та публічності інформації; - на рівні факультету/інституту це комісії із забезпечення якості освітніх програм, із забезпечення якості освітнього процесу та діяльності викладачів та моніторингові комісія якості вищої освіти; - на рівні кафедри забезпечується</p>

	викладачами кафедри, науково-методичною комісією кафедри при безпосередньому керівництві гаранта освітньої програми та завідувача кафедри; - рівень здобувачів вищої освіти – соціологічною лабораторією університету щосеместрово здійснюються соціологічні опитування здобувачів вищої освіти щодо адаптації першокурсників до навчання та оцінка студентської думки щодо покращення організації освітнього процесу в університеті.
--	---

9. Прозорість і публічність

<p>Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?</p>	<p>Правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу в ЧНУ зазначено у Статуті університету (Розділ 3. Права та обов'язки засновника. Розділ 4. Завдання, права та обов'язки університету. Роділ 8. Освітній процес та його учасники та ін.) (https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnVm9xSzJHdWs1X3BVdTRSMWoxUj1Nb1dRYzFr/view), «Колективному договорі ЧНУ на 2017-2020 роки» (https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnRTdLaUdBYVd6cHdsVDFkYjk3cWxRZXZheUt3/view). Вони визначені та конкретизовані відповідно до чинних нормативно-правових актів, які регламентують внутрішній розпорядок у навчальних закладах у «Правилах внутрішнього трудового розпорядку Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (https://drive.google.com/file/d/0B1PzclSOKFQnZzl5alNOMzRxY3N2dGV2b2Y2SFN1Uk5YMTIJ/view). Окремі аспекти прав та обов'язків регулюються в ЧНУ Положеннями: про організацію освітнього процесу, про порядок навчання студентів за індивідуальним графіком, про порядок переведення, відрахування, поновлення та переривання навчання студентів, про контроль та систему оцінювання результатів навчання студентів, про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти, про порядок реалізації студентами права на вільний вибір навчальних дисциплін, про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти та ін. Ці та інші документи є у вільному доступі на сайті університету.</p>
<p>Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін</p>	<p>http://ibhb.chnu.edu.ua/uploads/files/osvitnia_programa/magistr/POP_magistr_sec_edu_biology_and_halfh.pdf</p>

(стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки	
Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)	https://drive.google.com/file/d/1uwallZefa_A4SLUgfwnIm4XzknvBDr2q/view

10. Навчання через дослідження

Продемонструйте, що зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів)	-
Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до дослідницької діяльності за спеціальністю та/або галуззю	-
Опишіть, яким чином зміст освітньо-наукової програми забезпечує повноцінну підготовку здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю	-
Продемонструйте дотичність тем наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів) напрямом досліджень наукових керівників	-
Опишіть з посиланням на конкретні приклади, як ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів (ад'юнктів)	-

Проаналізуйте, як ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, наведіть конкретні проекти та заходи	-
Опишіть участь наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються	-
Опишіть чинні практики дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів)	-
Продемонструйте, що ЗВО вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності	-

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?	Освітня програма реалізується в класичному університеті де біологія викладається понад 140 років. Базовим підрозділом реалізації програми є Інститут біології, хімії та біоресурсів, в її реалізації беруть участь викладачі факультету педагогіки, психології та соціальної роботи (кафедра педагогіки та методики початкової освіти) і факультету фізичної культури та здоров'я людини (кафедра фізичної культури та основ здоров'я), а також вчителі-методисти ЗНЗ, які є базовими для проведення педагогічних практик. Всі викладачі, які забезпечують викладання дисциплін ОП мають наукову ступінь і вчене звання. В реалізації освітньої програми приймають участь викладачі різних спеціальностей – ботаніки, зоологи, біохіміки, фізіологи, генетики, що забезпечує високий рівень фахової підготовки здобувачів вищої освіти. В процесі викладання дисциплін освітньої програми використовуються навчально-наукові лабораторії Інституту із сучасним обладнанням, ботанічний сад, зоомузей, біобазис, науково-дослідне господарство, віварій. Практику студенти проходять у навчальних закладах з поглибленим вивченням біології, під керівництвом вчителів методистів. Все це забезпечує відповідний рівень фахової підготовки здобувачів вищої освіти. На нинішньому етапі реалізації ОП (перші три роки) здобувачами вищої освіти є переважно випускники бакалаврату спеціальності
---	---

	<p>091 «Біологія», які не слухали педагогічних дисциплін, не проходили педагогічної практики. Через це повною мірою усунути цей недолік (брак педагогічної складової) протягом навчання в магістратурі досить важко. Бажано підвищити методичний рівень викладачів групи забезпечення спеціальності, які не мають спеціальної педагогічної освіти шляхом проходження підвищення кваліфікації у педагогічних закладах або на педагогічних програмах. Необхідно налагодити постійно діючу систему збору інформації про кар'єрний ріст випускників і зворотнього зв'язку з ними і залучати їх до аналізу і удосконалення освітньої програми. Варто посилити участь студентського самоврядування в реалізації освітньої програми. До слабких сторін слід віднести також відсутність оплати вчителям-методистам базових навчальних закладів за співкерівництво навчальною педагогічною практикою і, як наслідок відсутність їхньої зацікавленості в роботі з практикантами. Необхідно, також, підготувати навчально-методичні посібники у співавторстві з вчителями-методистами ЗНЗ, передусім з таких дисциплін як «Іноваційні технології викладання біології», «Організація лабораторного практикуму з біології» (з різних розділів) та ін.</p>
<p>Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?</p>	<p>Першим етапом розвитку ОП є її удосконалення яке проводиться у цьому семестрі за результатами опитування здобувачів вищої освіти, аналізу ОП та рівня підготовки студентів вчителями під час проходження ними педагогічної практики. За цією (удосконаленою) ОП будуть навчатися студенти які вступили у цьому році (10 і 11 семестри) та студенти які почнуть навчання за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини) у наступному 2020 році. У 2020-21 навчальному році ОП буде корінним чином перероблено у зв'язку з тим, що в магістратуру будуть вступати випускники бакалаврату за спеціальністю 014.05 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини), які будуть вже володіти низкою компетенцій (передусім педагогічних) здобутих під час навчання за бакалаврською програмою. Зокрема, планується присвоєння здобувачам магістерського ступеня цієї ОП професійної кваліфікації «Викладач закладу вищої освіти (біологія). Вчитель біології та основ здоров'я». У зв'язку з цим планується в аспекті практичної підготовки включити до навчального плану практику у ЗВО III-IV рівнів акредитації (асистентську практику) та ввести низку нових дисциплін обов'язкового та вибіркового блоків. Заплановано впровадження дуальної форми навчання на другому рівні вищої освіти, особливо для студентів які закінчили бакалаврат з цієї</p>

предметної спеціалізації і працюють за спеціальністю. Один з напрямків розвитку ОП – доповнення її іншими природничими спеціалізаціями: хімія, географія тощо. Це особливо актуально для вчителів малокомплектних шкіл де вчителю-предметнику часто не вистачає годин для повної ставки. З метою покращення навчально-методичного забезпечення запланована підготовка та видання посібників для дисциплін бакалаврського та магістерського рівнів у співавторстві з вчителями-методистами ЗНЗ. Для покращення матеріальної бази підготовки фахівців за спеціальністю «Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)» до кінця поточного року в університеті заплановано придбати відповідне обладнання для створення шкільного кабінету біології.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Файли	Відомості щодо МТЗ*
Методика викладання біологічних дисциплін та природознавства у ЗОШ	дисципліна	done_ZPO-01_Syllabus_Metodyka.doc	- Мультимедійний проектор; - ТВ-панель; - Інтерактивна дошка; - Комп'ютери – 10 шт - Елементи унаочнення – таблиці, муляжі, вологі препарати, постійні препарати, магнітні та об'ємні схеми, - Оптичні прилади: мікроскопи біологічні, мікроскопи бінокулярні, лупи настільні, мікроскопи з вмонтованими відеокамерами
Дипломовання	дисципліна	PPO-02_Syllabus_Дипломовання.doc	- Комп'ютери – 10 шт; - Програмне забезпечення: Microsoft Office, Statistica, програми для створення тестових завдань (GOOGLE ФОРМИ, АЙРЕН, MYTEST, QUIZLET, МАЙСТЕР-ТЕСТ, PROPROFS, КАНООТ!, EASYQUIZZY, CLASSMARKER), графічні редактори (PhotoFiltre, Inkscape, Artweaver) - Спеціальне обладнання (мікроскопи, бінокуляри, лупи, препарувальні голки, пінцети, штангенциркулі, екліметри, компаси, рулетки, термостат, ваги порційні, торсійні та аналітичні, холодильник, портативний Ph-метр, люксметр, гербарні преси, копачки).
Професійне та особистісне становлення вчителя ЗНЗ	дисципліна	done_ZPO-03_Syllabus_Stanovl-vchyt.doc	- Мультимедійний проектор - ТВ-панель;

Інноваційні технології викладання біології	дисципліна	done_PPO-01_Syllabus_Inn-techn.doc	- Мультимедійний проектор; - ТВ-панель; - Інтерактивна дошка, - Комп'ютери – 10 шт
Екологічна культура та виховання	дисципліна	PPO-02_Syllabus_Ecol-cult.doc	- Мультимедійний проектор; Договір про співпрацю з Чернівецьким обласним центром еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді
Педагогічна (наукова) практика	практика	PPO-04_Syllabus_Ped(nauk)-practyca.doc	Договори про співпрацю із загальноосвітніми навчальними закладами
Педагогічна практика	практика	PPO-05_Syllabus_Ped-practyca.doc	Договори про співпрацю із загальноосвітніми навчальними закладами
Випускна кваліфікаційна робота	атестація	Кваліфікаційна робота.docx	- Мультимедійний проектор; - Інтерактивна дошка; - Комп'ютери – 10 шт
Організація лабораторного практикуму з біології та екології	дисципліна	done_PPO-03_Syllabus_Lab-practycum.doc	- Мультимедійний проектор; - ТВ-панель; Мікроскопи, мікроскоп з вмонтованою відеокамерою, навчальний гербарій, зоологічні колекції, набори мікропрепаратів, муляжі, опудала, остеологічні препарати, вологі препарати, колекції ботанічного саду та зоологічного музею ЧНУ

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів

ПІБ викладача	Посада викладача	Чи входить у групу забезпечення відповідної спеціальності?	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
Буджак Василь Васильович	доцент	Так	Методика викладання біологічних дисциплін та природознавства у ЗОШ, Інноваційні технології викладання	1. Чорней І.І., Буджак В.В., Буджак Т.В. Екологічна стежина – як вид навчально-виховної діяльності // Збірник матеріалів все-української науково-методичної Інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку природничих наук у контексті модернізації середньої та вищої школи» / За ред. В.В. Заморова, С.П. Гвоздів, М.В. Ткаченко. – Одеса: Одес. нац. ун-т ім.

			біології, Організація лабораторного практикуму з біології та екології, Дипломування	<p>I. I. Мечникова, 2019. – С. 62–64. 2. Буджак В.В., Буджак Т.В., Чорней І.І. Використання методу про-ектів у позаурочній роботі з біології// Там само – С. 134–136. 3. Буджак В.В. Біометрія: Навчальний посібник.- Чернівецький нац. ун-т, 2016.- 272с. (гриф МОНУ) 4. Буджак В.В., Літвіненко С.Г. Фітопатологія: навчальний посібник. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2016. – 400 с.. 5. Буджак В.В. Біологічна статистика на комп'ютері: навчальний посібник. – Чернівці: Чернівецький національний ун-т, 2014. – 88 с. 6. Чорней І. І., Деревенко Т. О. Токарюк А. І., Буджак В. В. Ботанічний польовий практикум для учнів (на прикладі НПП «Вижницький»). Посібник. – Чернівці, 2015. – 48 с. 7. Буджак В.В., Чорней І.І., Токарюк А.І. Використання MAPINFO у флористичних та ценотичних дослідженнях: побудова тематичних карт. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2016. – 56 с. 8. Куземко А.А., Буджак В. В., Чорней І.І., Токарюк А. І. Ілюстрована інструкція для роботи в середовищі прикладного програмного пакету JUICE. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. – 40 с. 9. Куземко А.А., Буджак В. В., Чорней І.І., Токарюк А.І. Ілюстрована інструкція для роботи в середовищі прикладного програмного пакету TURBOWEG. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. – 40 с. 10. Budzhak V. V., Chorney I. I., Tokariuk A. I. & Kuzemko A. A. Numeric syntaxonomical analysis of the communities with participation of species from <i>Molinia caerulea</i> complex in the southwest of Ukraine. // <i>Hacquetia</i>. – 15/2. – 2016. – P. 63–77. (Scopus) 11. Dengler, Jürgen; Wagner, Viktoria; Dembicz, Iwona; ...Budzhak, Vasyl et ol GrassPlot – a database of multi-scale plant diversity in Palaearctic grasslands // <i>Phytocoenologia</i>. – Band 48. – Heft 3 (2018). – P. 331 – 347. (Scopus) Відмінник освіти України. Нагороджений Почесними грамотами Міністра освіти і науки України, Міністра охорони навколишнього природного середовища України. Автор понад 300 наукових та науково-методичних публікацій Індекс Гірша – 2</p>
Буддуга Інна Миколаївна	асистент	Ні	Організація лабораторного практикуму з біології та екології	<p>Buzduga I.M., Volkov R.A., Panchuk I.I. Metabolic compensation in <i>Arabidopsis thaliana</i> catalase-deficient mutants // <i>Cytology and Genetics</i>. – 2018. – Vol. 52, No 1. – P. 41-51 Буддуга І.М., Волков Р.А., Панчук І.І. Вплив хлориду натрію на активність DHAR у накаутного по каталазі 2 мутанту <i>Arabidopsis thaliana</i> // Вісник УТГіС. – 2017. – Т. 15, № 2. – С.138-144. Панчук І.І., Буддуга І.М.,</p>

				<p>Волков Р.А. Загальна редукуюча спроможність нокаутних мутантів <i>cat2cat3 Arabidopsis thaliana</i> в умовах теплового стресу // Вісник УТГіС. – 2017. – Т. 15, № 1. – С. 47-51. Буздуга І.М., Гаврилюк І.Г., Панчук І.І. Активність DHAR у рослин <i>Arabidopsis thaliana</i> за дії сольового стресу // Біологічні системи. – 2017. – Т. 9, Вип. 1. – С. 11-17. Буздуга І.М., Панчук І.І. Вміст аскорбату у рослин <i>Arabidopsis thaliana</i> L. за дії сольового стресу. – Біол. системи. – 2017. – Т. 9, № 2. – С. 12-19. Панчук І.І., Буздуга І.М. Фізіологія рослин: практикум. Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2017. – 160 с. Волков Р.А., Панчук І.І., Буздуга І.М. Біохімічні методи дослідження рослин: Навчальний посібник. – Чернівці: Рута, 2017. – 122 с. Протягом двох місяців (жовтень-листопад) 2010 року проходила стажування у Центрі молекулярної біології рослин (<i>Zentrum Molekularbiologie der Pflanzen</i>) університету м. Тюбінген (Німеччина). Керівник наукової роботи призера всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, 2017 р. (Рудь Ольга, 1 місце), Керівництво школярем призером всеукраїнського конкурсу наукових робіт МАН України (Волкова Анна 1 місце, 2019 р.).</p>
Ванзар Оксана Миколаївна	доцент	Ні	Дипломування	<p>Ванзар О.М., Будейчук О.І. Аналіз сучасного стану зелених насаджень пришкільної території Ворохтянської ЗОШ //Інтродукція рослин на Волино-Поділлі: наука, освіта, мистецтво формування ландшафту, виробництво: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Тернопіль, 2018р.).- Тернопіль: Крок, 2018.- С.222-224. Vanzar Oksana, Romanyuk Vasil. Estimation of the stability of exotic species of dendroflora of green plantations of the historical part of Chernivtsi //Agrobiodiversity for improving nutrition, health and life quality. Scientific proceedings of the international network AgroBioNet of the institution and researcher of international research, education and development programme “Agrobiodiversity for improving nutrition, health and life quality”.- Nitra, 2017. doi: https://dx.doi.org/10.5219/XXX Ванзар О.М., Романюк В.В., Ковальський А.Й. Оцінка стійкості екзотів дендрофлори зелених насаджень історичної частини м. Чернівці // Сучасний стан і перспективи розвитку ландшафтної архітектури, садово-паркового господарства, урбоекології та фітомеліорації: Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 2019р.).- Львів: ЛНТУ, 2019.-С.84-86. Керівництво школярем який став призером (II місце) XII Всеукраїнського зльоту учнівських лісництв (м.</p>

				Суми, 2018 рік) Участь у журі олімпіад і конкурсів «Буковинської Малої академії наук».
Гордійчук Оксана Євгенівна	доцент	Ні	Професійне та особистісне становлення вчителя ЗНЗ	<p>○ Розвиток системи неперервної освіти в контексті суспільних трансформацій XXI століття : колективна моногр. / за ред. проф. М.Г.Іванчук. // Авт.кол. кафедри педагогіки та методики початкової освіти Іванчук М.Г., Федірчик Т.Д., Романюк С.З., Мафтин Л.В., Прокоп І.С., Гордійчук О.Є. та ін. – Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2016. – 400 с. ○ Oliinyk N.Ia., Byhar H.P. Training of Future Teachers For Educational Work In Children’s Health And Recreation Camps // Theory and practice of competence approach to higher education in Ukraine: monograph / edit. I.M.Trubavina, S.T. Zolotukhina. – Vienna: Premier Publishing, 2019. – S. 145-155.– ISBN 978-3-903197-55-8. ○ Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителя початкових класів [Текст] : метод. рек. до орг. та проведення неперерв. переддиплом. пед. практики студ. 4-5 курсів напряму "Початкова освіта" / [Руснак І. С. та ін.] ; Чернів. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. - 2-е вид., переробл., допов. - Чернівці : Рута, 2011. - 53 с. : табл. - Бібліогр.: с. 51-53. - 100 прим. ○ Гордійчук О.Є. Майбутній учитель і неформальна інклюзивна практика: цінності, процес і результат / О.Є. Гордійчук // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету "Україна". - 2019. - № 17. - С. 40-44. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Znpkhist_2019_17_11.</p>
Літвіненко Світлана Григорівна	доцент	Ні	Дипломування	<p>Літвіненко С.Г. Особливості органогенезу генеративних пагонів у бруньках відновлення північноамериканських деревних інтродуцентів в умовах Буковини // Науковий вісник Національного лісотехнічного ун-ту України: збірник науково-технічних праць. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2016. – Вип.26.3. – С. 118-122. Літвіненко С.Г. Особливості органогенезу генеративних пагонів у бруньках відновлення північноамериканських деревних інтродуцентів в умовах Буковини // Науковий вісник Національного лісотехнічного ун-ту України: збірник науково-технічних праць. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2016. – Вип. 26.3. – С. 118-122. Літвіненко С.Г., Виклюк М.І., Бляхарська Л.О. Підсумки інвентаризації зелених насаджень міста Чернівці // Науковий вісник НЛТУ України. – 2017. – т. 27, № 1. – С. 48-53. Літвіненко С.Г., Виклюк М.І. Видовий склад та стан раритетних</p>

				дендроекзотів відділу Pinophyta ботанічного саду Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича // Науковий вісник НЛТУ України. – 2018. – т. 28, № 2. – С. 54-58. Викладач факультативу «Порівняльна морфологія, анатомія і фізіологія рослин» для учнів Чернівецького ліцею №3 медичного профілю Чернівецької міської ради за сумісництвом.
Никирса Тетяна Дмитрівна	асистент	Так	Організація лабораторного практикуму з біології та екології, Інноваційні технології викладання біології, Методика викладання біологічних дисциплін та природознавства у ЗОШ	1. Никирса Т.Д., Коржан К.В. Практикум із методики навчання біології: навч. посібник / Т.Д. Никирса, К.В. Коржан. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2009. – 103 с. 2. Турлай О., Никирса Т. Удосконалення самостійної роботи студентів як один із способів підвищення ефективності процесу навчання // Науковий вісник Чернівецького університету. – Випуск 183. Педагогіка та психологія. – Чернівці: Рута, 2003. – С. 144-152. ○ Робочий зошит для лабораторних занять з “Анатомії рослин”: Навчально-методичний посібник / Т.Д. Никирса. - Чернівці: Чернівецький національний університет, 2018. – 79 с. 3. Систематика вищих рослин: робочий зошит для лабораторних занять / Т.Д. Никирса. - Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2018. – 100 с. ○ Стажування у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка на кафедрі біології та методики її викладання з 1 квітня 2019 року. ○ Викладач Чернівецького ліцею №3 медичного профілю Чернівецької міської ради (за сумісництвом з 1 вересня 2019 року) ○ Викладач Буковинської Малої академії наук учнівської молоді (за сумісництвом упродовж 2017-2019 рр.) ○ Викладач обласного пришкольного табору для обдарованої учнівської молоді «Юний дослідник», організованого Департаментом освіти Чернівецької обласної державної адміністрації (17-30 червня 2017 р., 18 червня - 1 липня 2018 р.); обласної профільної школи для обдарованих учнів «Інтелект Буковини», організованого Департаментом освіти Чернівецької обласної державної адміністрації (17-30 червня 2019 р.) ○ Участь у роботі Афілійованого міні-EdCamp Chernivtsi на тему: Спільними зусиллями будемо нову українську школу: навички XXI століття (31.03.2018). ○ Закінчила курс «Навчаймось вчитись: Потужні розумові інструменти для опанування складних предметів» наданий доктором Барбарою Оклі через платформу масових відкритих онлайн-курсів

				Prometheus (17.02.2019). Автентичність сертифікату може бути перевірена за https://courses.prometheus.org.ua:18090/cert/4a3469afe0434ef8acd680d2dca2a091
Токарюк Алла Іларіонівна	асистент	Ні	Дипломування	<p>Фітогеографія (конспект лекцій) / укл. Буджак В.В., Чорней І.І., Токарюк А.І., Бацура Г.В. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2014. – 100 с. Чорней І. І., Деревенко Т. О. Токарюк А. І., Буджак В. В. Ботанічний польовий практикум для учнів (на прикладі НПП «Вижницький»). Посібник. – Чернівці, 2015. – 48 с. Буджак В.В., Чорней І.І., Токарюк А.І. Використання MAPINFO у флористичних та ценотичних дослідженнях: побудова тематичних карт. – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2016. – 56 с. Куземко А. А., Буджак В. В., Чорней І. І., Токарюк А. І. Ілюстрована інструкція для роботи в середовищі прикладного програмного пакету JUICE. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. – 40 с. Куземко А. А., Буджак В. В., Чорней І. І., Токарюк А. І. Ілюстрована інструкція для роботи в середовищі прикладного програмного пакету TURBOWEG. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2016. – 40 с. Біорізноманіття національного природного парку «Черемоський»: монографія / наук. ред. І. І. Чорней [І. І. Чорней, І. В. Скільський, В. П. Коржик, В. В. Буджак, А. І. Токарюк, та ін.] – Чернівці: ДрукАрт, 2015. – 248 с. Інвазійні рослини в Буковинському Передкарпатті: монографія / А. І. Токарюк, І. І. Чорней, В. В. Буджак, В. В. Протопопова, М. В. Шевера, К. В. Коржан, О. Д. Волуца; наук. ред. І. І. Чорней. – Чернівці: Друк Арт, 2018. – 176 с. Roleček J., Čornej I.I. & Tokarjuk A.I. Understanding the extreme species richness of semi-dry grasslands in east-central Europe: a comparative approach // Preslia. – 2014. – 86: 1–XX. – P. 13-34. (IF 2014 – 4,104) (Scopus) Budzhak V.V., Chorney I.I., Tokariuk A.I. & Kuzemko A.A. Numeric syntaxonomical analysis of the communities with participation of species from <i>Molinia caerulea</i> complex in the southwest of Ukraine // Hacquetia. – 15/2. – 2016. – P. 63–77. (Scopus) Токарюк А. І., Чорней І. І., Буджак В. В. Види родини зозулинцеві (Orchidaceae Juss.) у національному природному парку «Вижницький»: поширення, ценотична приуроченість// Наук. вісник Чернівецького ун-ту. Біологія (Біологічні системи). – 2018. – Т. 10, вип. 2. – С. 198–218. Токарюк А. І., Чорней І. І., Буджак В. В. <i>Erechtites hieracifolia</i> (L.) Raf. ex Dc. (Asteraceae) у лучних комплексах Покуття // Наук. вісник Чернівецького ун-ту. Біологія (Біологічні системи). – 2017. – Т. 9, вип. 1. – С.</p>

				144–146. Токарюк А., Чорней І., Буджак В., Волиця О. Поширення та еколого-ценотичні особливості популяції <i>Iris sibirica</i> L. (Iridaceae Juss) у Чернівецькій області // Вісник Львівського ун-ту. Серія біологічна. – 2016. – Вип. 74. – С. 116–126. Досвід роботи вчителем у школі.
Решетюк Олеся Володимирівна	доцент	Ні	Дипломування	Решетюк О.В., Стасюк Л.Л., Терлецький В.К., Філіпенко А.Б. Екологічний туризм. Навчальний посібник. – Луцьк: Облдрук, 2012. – 176 с. (Реком. МОН (лист №1/11-10768 від 23.11.2010)) Решетюк О.В., Друзюк С.А., Стасюк Л.Л., Терлецький В.К., Філіпенко А.Б. Основи екології. Навчальний посібник / під ред. В.К.Терлецького – Луцьк: Облдрук, 2006, 2009. – 150 с. Решетюк О.В. Заповідна справа. Теорія та практика. Навч.-метод. посібник. Частина І. – Чернівці, Рута, 2007. – 100 с. Решетюк О.В. Заповідна справа. Теорія та практика [Текст]: навч.-метод. посібник. – Част. 2-га. – Чернівці, ЧНУ, 2008. – 232 с. Решетюк О.В. Формування екологічних уявлень на екологічній стежці / Проблеми екології людини : мат. науково-практ. конф. – Луцьк, "Надстир'я", 2004. – С. 105-107 Решетюк О.В. Екологічна етика як гарантія дієвості природоохоронних заходів / Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень : мат. Першої міжнар. наук.-практ. конф. (10-12 квітня 2014 р., м. Хотин) / відп. ред. І.В. Скільський; М-во екології та природн. ресурсів України, Нац. природн. парк «Хотинський» та ін. – Чернівці : Друк Арт, 2014. – С. 294-297 Решетюк О.В., Терлецький В.К. Організований екотуризм в охороні природи / Актуальні проблеми сучасної освіти та науки в контексті євроінтеграційного поступу (26–27 травня 2016 р.) : мат. II Міжнар. наук.-практ. конф. – Луцьк: ЛІРоЛ, 2016. – С. 176-178 Решетюк О.В., Терлецький В.К. Екологічна освіта у збалансованому розвитку суспільства / Стратегія сталого розвитку України: завдання освіти щодо її реалізації: III Всеукр. форум «Освіта для збалансованого розвитку» (12–13 квітня 2017 р.) – Київ, Центр екологічної освіти та інформації, 2017. – С. 30-33 Решетюк О.В., Терлецький В.К. Моніторинг за станом довкілля у територіальних громадах / Сучасний стан та перспективи розвитку земельного, аграрного, екологічного та природоресурсного права: теорія та практика : наук.-практ. конф. (Харків, 7 грудня 2018). – Харків: 2018. – С. 10-13.

Руденко Світлана Степанівна	професор	Ні	Екологічна культура та виховання	1. Руденко С.С., Костишин С.С. Екологічна культура як важіль збалансованого розвитку. – 2014. - Чернівці: Технодрук. - 116 с. 2. Руденко С.С. Костишин С.С. Екологічна культура – запорука збалансовано розвитку. Екологічні міста, – Чернівці: Технодрук, 2014. – 112 с. 3. Руденко С. Костышин С., Морозова Т. Экологическое образование: новые вызовы – Академическое издательство LAP Lambert Academic Publishing. – 2014. – 159 с. Руденко С.С. Бауер М.Й., Костишин С.С., Зароченцева О.Д. Регіональна концепція екологічної освіти. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – 88 с. Учасник проекту: Екологічна освіта для Білорусі, Росії та України Акроним: EсоBRU 543707-TEMPUS-1-2013-1-DE-TEMPUS-JPHES «Заслужений працівник Освіти України» (№1132, 2002р.) (№1358, 2012р.)
Тимочко Леся Іванівна	асистент	Так	Організація лабораторного практикуму з біології та екології	1. Хлус Л.М., Тимочко Л.І. Зоологія: Навчальний посібник для лабораторних занять та самостійної роботи напряду підготовки 6.090103 – «лісове та садово-паркове господарство». – Чернівці, 2014. – 192 с. 2. Хлус Л.М., Череватов В.Ф., Тимочко Л.І. Зоологія: Навчальний посібник для лабораторних занять та самостійної роботи студентів денної форми навчання – Чернівці, 2014. – 256 с. 3. Гістологія: робочий зошит для лабораторних занять і самостійної роботи / Укл.: О.І. Худий, Л.І. Тимочко – Чернівці: Чернівецький національний університет, 2012. – 48 с. 4. Основи зоології: робочий зошит / Укл.: В.Ф. Череватов, Л.І. Тимочко – Чернівці: Книги – XXI, 2012. – 69 с. 5. Череватов В.Ф., Тимочко Л.І. Зоологія: навчальний посібник для лабораторних занять та самостійної роботи студентів денної форми навчання. – Чернівці, 2018, 124 с. 6. Череватов В.Ф., Шелифіст А.Є., Тимочко Л.І. Біологія та паразитологія: навчальний посібник для лабораторних занять та самостійної роботи студентів денної форми навчання. – Чернівці, 2018, 80 с. 7. Федоряк М.М., Тимочко Л.І., Кульманов О.М., Руденко С.С., Делі О.Ф., Подобівський С.С., Мельниченко Г.М., Бродшнайдер Р., Волков Р.А. Втрати колоній медоносних бджіл (<i>Apis mellifera</i> L.) в Україні за результатами зимівлі 2016-2017 рр. в рамках міжнародного моніторингу. – Біологічні системи. – 2018. – Т. 10 (1) – С. 37-46. https://doi.org/10.31861/biosystems2018.01.037 Керівництво наковою роботою школяра призера II етапу захисту науково-дослідних робіт учнів

				членів МАН (Побережник Ангеліна 3 місце) Викладач Буковинської Малої академії наук учнівської молоді за сумісництвом
Худа Лідія Вікторівна	доцент	Так	Методика викладання біологічних дисциплін та природознавства у ЗОШ, Дипломовання	<p>1. Худа Л.В. Біофізика: лабораторний практикум. - Чернівці: ЧНУ, 2014. - 84 с. 2. Худий О.І., Васіна Л.М., Худа Л.В. Біологія індивідуального розвитку: лабораторний практикум. – Чернівці: Рута, 2007. – 87 с. 3. Горшинський Б.М., Васіна Л.М., Худа Л.В. Лабораторні роботи з мікробіології / Навчальний посібник – Чернівці: Рута, 2005. – 80 с. 4. Khudyi O., Kushniryk O., Khuda L., Marchenko M. 2018. Differences in Nutritional Value and Amino Acid Composition of <i>Moina macroscopa</i> (Straus) Using Yeast <i>Saccharomyces cerevisiae</i> and <i>Rhodotorula glutinis</i> as Fodder Substrates. <i>Int Lett Nat Sci.</i> 68: 27–34 5. Kushniryk O., Khudyi O., Khuda L., Marchenko M., Novikov V. 2017. Application of DON-1R drug in the technology of live feed cultivation for fishes. <i>Ukr. Biochem. J.</i> 89 (3): 71. 6. Шпинта Т.В., Худа Л.В. Поняття «ферменти» в курсі шкільної біології // Наукові засади підготовки фахівців природничого, інженерного-педагогічного та технологічного напрямків: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (26-31 березня 2018 р.). – Бердянськ: БДПУ, 2018. – С.50. 7. Ткачук І.І., Худа Л.В. Формування уявлень про роль печінки на уроках біології // Наукові засади підготовки фахівців природничого, інженерного-педагогічного та технологічного напрямків: Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (26-31 березня 2018 р.). – Бердянськ: БДПУ, 2018. – С.51. 8. Худа Л.В., Чебан Л.М., Марченко М.М. Тренінг ЗНО – нова форма профорієнтаційної роботи // «Проблеми і перспективи розвитку природничих наук у контексті модернізації середньої та вищої школи»: Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції (10-11 жовтня 2019 р.). Одеса: ОНУ, 2019. – С.49-51. член предметно-методичної комісії з розробки завдань II етапу Всеукраїнської олімпіади школярів з біології (2016-2019) член журі II етапу Всеукраїнської олімпіади школярів з біології в м. Чернівці (2016-2018) голова журі II етапу Всеукраїнської олімпіади школярів з біології в м. Чернівці (2019) заступник голови журі III етапу Всеукраїнської олімпіади школярів з біології в Чернівецькій області (2017-2019). заступник голови журі обласного Турніру юних біологів у Чернівецькій області (2017-2019). Робота у складі</p>

				журі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з біології (2015, 2017 рр.) Досвід роботи вчителем у школі.
Чорней Ілля Ілліч	завідувач кафедри	Так	Дипломування	<p>1. Чорней І.І., Буджак В.В., Буджак Т.В. Екологічна стежина – як вид навчально-виховної діяльності // Збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної Інтернет-конференції «Проблеми і перспективи розвитку природничих наук у контексті модернізації середньої та вищої школи» / За ред. В.В. Заморова, С.П. Гвозд'їй, М.В. Ткаченко. – Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2019. – С. 62–64. 2. Буджак В.В., Буджак Т.В., Чорней І.І. Використання методу про-єктів у позаурочній роботі з біології// Там само – С. 134–136. 3. J. Těšitel, M. Vratislavská, P. Novák, I.I. Chorney, J. Roleček Merging of <i>Pedicularis exaltata</i> and <i>P. hacquetii</i> in the Carpathians: from local history to regional phylo-geography based on com-plex evidence // <i>Folia Geobotanica</i>. – 2018. – 53. – :P. 301–315. (Scopus) 4. Important Plant Areas of Ukraine / V.A. Onyshchenko, V.P. Kolomiy-chuk, I.I. Chorney, R.Ya. Kish, A.I. Tokariuk, V.V. Budzhak, et ol. – Kyiv: Alterpress, 2017.– 375 p. 5. Заповідні перлини Буковини : атлас-довідник / наук. ред. І. І. Чорней, І. В. Скільський, М. В. Білоконь. – Чернівці : Друк Арт, 2017. – 256 с. 6. Кліматогенні зміни рослинного світу Українських Карпат / наук. ред. Я. П. Дідух, І. І. Чорней. – Чернівці: ДрукАрт, 2016. – 203 с. 7. Roleček J., Čornej I. I. & Tokarjuk A. I. Under-standing the extreme species richness of semi-dry grass-lands in east-central Europe: a compa-rative approach // <i>Preslia</i>. – 2014. – 86: 1–XX. – P. 13-34. (Scopus) 8. Фітогеографія (конспект лекцій) / укл. Буджак В.В., Чорней І.І., Токарюк А.І., Бацура Г.В. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2014. – 100 с. Відмінник освіти України. Нагороджений Почесними грамотами Міністра освіти і науки України, Міністра охорони навколишнього природного середовища України, Чернівецької облдержадміністрації. Автор понад 300 публікацій, серед них 11 монографій. Індекс Гірша – 2 Член Національної комісії по Червоній книзі. Співавтор 3-го видання Червоної книги Украї-ни. З 2014 року був керів-ником 4-х НДР які виконувались за фінансової підтримки МОН України і ДФФД Член 2-х спецрад із захисту докторських дисертацій: -Д 76.051.05 за спеціальністю 03.00.16 – екологія - Д 26.211.01 за спеціальністю 03.00.05 – ботаніка</p>

Шелифіст Антоніна Євгенівна	доцент	Ні	Інноваційні технології викладання біології	Шелифіст А.Є., Дзвінчук М.Д. Характеристика функціонування деяких компонентів антиоксидантної системи захисту рослин в тканинах <i>Ligularia glauca</i> (L.) J. Hoffm. і <i>L. sibirica</i> (Cass.) за різних умов вирощування / «Біологічні системи». – 2014. – Т. 6, №2. – С. 110-114. Шелифіст А.Є., Чебан Л.М., Чорней І.І., Буджак В.В. Особливості введення в культуру <i>in vitro</i> <i>Ligularia glauca</i> (L.) J. Hoffm. та <i>L. sibirica</i> (L.) Cass. // Заповідна справа в Україні. – 2015. – Т.21, №1. – С. 39-42. Шелифіст А. Є., Тинкевич Ю. О., Волков Р. А. Молекулярна організація 5S рДНК <i>Brunfelsia uniflora</i> (Pohl.) D. Don // Вісн. Укр. тов-ва генетиків і селекціонерів. 2018, том 16, № 1. – С. 61-68. Васіна Л.М., Шелифіст А.Є. Зошит для лабораторних робіт із мікробіології. – 2-е вид., переробл. І доп. - Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. – 52 с. Череватов В.Ф., Шелифіст А.Є., Тимочко Л.І. Біологія та паразитологія: Навчальний посібник для лабораторних занять та самостійної роботи студентів денної форми навчання. – Чернівці, 2018. – 76 с. Викладач Буковинської Малої академії наук учнівської молоді за сумісництвом
Язловицька Людмила Степанівна	доцент	Так	Методика викладання біологічних дисциплін та природознавства у ЗОШ	Волков Р.А., Язловицька Л.С Генетика. Збірник задач . - Чернівці, 2015. - 143 с. Анатомія та фізіологія дитини: Навчально-методичний посібник /Укл. Язловицька Л.С., Савчук Г.Г.– Чернівці: Технодрук, 2012. – 184 с. Фізіологія людини і тварин. Лабораторний практикум /Укл. Язловицька Л.С., Халаїм Є.А. .- Чернівці, Чернівецький нац.ун-т, 2011. – 96 с. Тестові завдання з фізіологія людини і тварин. / Укл. Язловицька Л.С., Халаїм Є.А., Савчук Г.Г. - Чернівці :Чернівецький на.ун-т, 2010. – 112 с Фізіологія людини: Навчально-методичний посібник. / Укл. Язловицька Л.С., Савчук Г.Г., Марценяк І.В. – Чернівці: Чернівецький на.ун-т, 2010. – 160 с. Язловицька Л.С., Савчук Г.Г. Фізіологія людини. //Лабораторний практикум Чернівці: Рута, 2004.- 72 с. Язловицкая Л.С., Грещук Р.А. Оценка функционального состояния сердечно-сосудистой системы студентов-первокурсников медицинского колледжа Западной Украины (г.Колomyя) // Вестник ИГПИ им П.П.Ершова. – 2014. - № 4 (16).- С. 35-41. Язловицкая Л.С., Романчич О.Ю., Кушнир А.И. Физическое развитие и функциональное состояние дыхательной системы гимназистов г.Черновцы // Экологический мониторинг и биоразнообразии. – 2013. - № 1 (8). – С.103-104 Язловицька Л.С., Хара М.Р., Паламар Л.Г. Вікові особливості функціонального стану серцево-судинної

			<p>системи дітей із церебральним паралічем //Язловицька Л.С., Хара М.Р., Паламар Л.Г. // Фізіол.журн.- 2011. – Т.57. - № 2. – С.58-65. Язловицька Л.С., Тодерян В.А. Функциональное состояние нервной системы детей 4-5 лет, посещающих детские дошкольные учреждения //Экологический мониторинг и биоразнообразиие - Т.6. № 1 – 2011. – С.69 – 71 Язловицька Л.С. Оцінка функціонального стану організму дітей молодшого шкільного віку з урахуванням впливу циркадних ритмів та навчального навантаження // Природничий альманах. Біологічні науки.- Збірник наукових праць.- Херсон: ПП Вишемірський. – 2011 – С.187-197. Язловицька Л.С. Морфофункціональное состояние и адаптационный статус детей среднего школьного возраста сельских районов Черновицкой области/ Л.С.Язловицька// Экологический мониторинг и биоразнообразиие - Т.5. № 1 – 2010. – С.149 – 151. Плихтяк Т.Т., Язловицька Л.С. Оценка адптационного статуса детей среднего школьного возраста (на примере города Косова) // Полевые и экспериментальные исследования биологических систем: материалы 3 Всероссийской научно-практической конференции студентов, аспирантов и молодых ученых – Ишим: узд-во ИГПИ им. П.П. Ершова, 2010. – С. 108-111 Язловицька Л.С., Оплачко Л.Т. Вплив учбового навантаження на функціональний стан організму студентів // VI Міжнародна наукова конференція «Фальцфейнівські читання». 21-23 травня 2009 року м.Херсон. Збірник наукових праць конференції. С.451-456. Язловицька Л.С. Комбінований вплив робочої напруги, втоми та добових ритмів на увагу студентів під час навчання // Науковий вісник ЧНУ. Серія Біологія. Вип.223.- 2004. – С 72-82 Оплачко Л. Т., Язловицька Л.С. Інноваційні підходи до організації викладання біологічних дисциплін //Науковий вісник Чернівецького університету. Серія Педагогіка та психологія. Вип. 183. – 2003. - С. 77-82. Язловицька Л.С. Голембйовська О.Ю.,Оплачко Л.Т. Ефективність використання новітніх методів навчання при викладанні біології в ЗОШ І-ІІ ступеня //”Теорія і практика сучасного природознавства.” Збірник наукових праць. – Всеукраїнська науково-практич. конф. , 6-8 жовтня 2003р.м. Херсон. – 2003. – С. 193-196</p>
--	--	--	---

Таблица 3. Матриця відповідності

Методика викладання біологічних дисциплін та природознавства у ЗОШ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Вміти орієнтуватись в сучасному ін-формаційно-освітньо-му про-сторі та створю-вати особистіс-но-орієнто-ване і розвивальне середовище для учнів	лекція, виконання практичних завдань, робота з літературою, аналіз зразків шкільної доку-ментації	усне опитування, активність на заняттях, напи-сання есе
ПРН 2. Вміти конструювати зміст навчально-го матеріалу відповідно до цілей біологіч-ної освіти на різних ступенях загальноосвіт-ньої школи	пояснення, інструктаж, вико-нання практич-них завдань, аналіз зразків шкільної доку-ментації, моде-лювання на-вчально-виховного про-цесу	виконання твор-чих завдань
ПРН 3. Вміти моделювати різно-манітні види навчальних занять (уроки різних типів, навчально-практич-ні заняття, лекції, семінари, дидактичні ігри, екскурсії, науково-дослідну роботу на пришкільній ділянці, в куточку живої природи тощо), самостійну роботу учнів	розповідь, виконання практич-них завдань, робота з літера-турою, моделю-вання навчально-виховного про-цесу.	активність на заняттях, виконання творчих завдань.
ПРН 4. Вміти здійснювати обґрунтований вибір технологій навчання та конструювати навчальне заняття відповідно до обраної технології	розповідь, виконання практич-них завдань, робота з літера-турою, моделю-вання навчально-виховного про-цесу.	активність на заняттях, виконання творчих завдань.
ПРН 5. Вміти створювати та раціонально використовувати навчально-матеріальну базу кабінету біології, куточка живої природи, навчально-дослідної земельної ділянки та довкілля	розповідь, лекція, семінар, виконання прак-тичних завдань, робота з літера-турою, навчальні проекти.	сне опитування, тестові завдання, активність на заняттях, вико-нання творчих завдань, підгото-вка презентацій.
ПРН 6. Вміти здійснювати моніторинг навчальної діяльності учнів та уміння управляти навчальним процесом на основі результатів зворотного зв'язку	лекція, практична робота, впра-ви, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних за-вдань, розробка опорних схем, аналіз зразків шкільної доку-ментації.	усне опитування, тестові завдання, виконання твор-чих завдань.
ПРН 7. Вміти аналізувати, узагальнювати та впроваджувати в практику сучасні педагогічні інновації та досвід кращих педагогів	розповідь, вико-нання практич-них завдань, робота з літера-турою, моделю-вання навчально-виховного про-цесу.	активність на заняттях, виконання творчих завдань.

ПРН 10. Вміти самостійно організувати та контролювати особистісний та професійний розвиток, застосовуючи педагогічні знання щодо етапів розвитку особистості	бесіда, семінар, розв'язування ситуаційних задач, складання опорних нота-ток.	виконання творчих завдань, написання есе,.
ПРН 13. Вміти орієнтуватися в інформаційних джерелах, працювати з бібліотечними та архівними фондами щодо пошуку шляхів підвищення якості навчання та результативності виховання	пояснення, виконання практичних завдань, робота з літера-турою, навчальні проекти.	активність на заняттях, виконання творчих завдань, підгото-вка презентацій, написання есе.
ПРН 15. Вміти розробляти проекти, сценарії тематичних вечорів, конкурсів, що сприяють формуванню здорового способу життя та екологічної культури учнів	виконання прак-тичних завдань, навчальні проєк-ти, моделювання навчально-вихов-ного про-цесу.	активність на заняттях, виконання творчих завдань.
ПРН 20. Вміти планувати роботу гуртків, клубів, учнівських наукових товариств і реалізувати їх в навчальному процесі, залучати школярів до позакласної та позаурочної форм організації навчання	лекція, семінар, виконання практичних завдань, робота з літера-турою, аналіз зразків шкільної документації.	усне опитування, тестові завдання, активність на заняттях.
ПРН 22. Вміти застосовувати знання з вікової фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і особистісно-зорієнтованим спілкуванням із учнями різних вікових категорій; враховувати вікові особливості учнів у психолого-педагогічній роботі	семінар, виконання практичних завдань, робота з літера-турою.	усне опитування, активність на заняттях.
ПРН 26. Вміти використовувати комунікативні навички і технології, ініціювати запровадження методів комунікативного менеджменту в практику професійної діяльності; виявляти уважне ставлення до культурних, індивідуальних відмінностей при наданні освітніх послуг із метою уникнення дискримінації; знаходити компромісні рішення у процесі професійної діяльності	диспут, розв'язування ситуаційних задач, робота з літера-турою, моделювання нав-чально-виховного про-цесу.	експрес-опитування, активність на заняттях, вико-нання творчих завдань.

Дипломовання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 3. Вміти моделювати різно-манітні види навчальних занять (уроки різних типів, навчально-практич-ні заняття, лекції, семінари, дидактичні ігри, екскурсії, науково-дослідну роботу на пришкільній ділянці, в куточку живої природи тощо), самостійну роботу учнів	пояснення, бесі-да, інструктаж, виконання прак-тичних завдань, спостереження, робота з літера-турою, навчальні проекти, скла-дання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного про-цесу,	підготовка рефе-ратів, підготовка презентацій, написання есе, самооцінка і самоаналіз

	педагогічні дослідження, написання до-слідницької ро-боти.	
ПРН 5. Вміти створювати та раціонально використовувати навчально-матеріальну базу кабінету біології, куточка живої природи, навчально-дослідної земельної ділянки та довкілля	розповідь, пояс-нення, виконання практичних за-вдань, робота з літературою, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного про-цесу, педагогічні дослідження.	підготовка рефе-ратів, підготовка презентацій, написання есе.
ПРН 7. Вміти аналізувати, узагальнювати та впроваджувати в практику сучасні педагогічні інновації та досвід кращих педагогів	виконання прак-тичних завдань, спостереження, робота з літера-турою, навчальні проекти, скла-дання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного про-цесу, педагогічні дослідження, написання до-слідницької ро-боти.	підготовка рефе-ратів, підготовка презентацій, написання есе, самооцінка і самоаналіз
ПРН 8. Представляти результати наукової роботи з використанням сучасних технологій, вести дискусію	пояснення, бесі-да, інструктаж, виконання прак-тичних завдань, розробка опор-них схем, скла-дання опорних нотаток.	підготовка пре-зентацій, напи-сання есе, само-оцінка і самоа-наліз, звіт про виконану робо-ту.
ПРН 9. Виконувати наукові та науково-методичні дослідження з проблем навчання зі спеціальності	пояснення, бесі-да, інструктаж, виконання прак-тичних завдань, розробка опор-них схем, скла-дання опорних нотаток.	підготовка пре-зентацій, напи-сання есе, само-оцінка і самоа-наліз, звіт про виконану робо-ту
ПРН 13. Вміти орієнтуватися в інформаційних джерелах, працювати з бібліотечними та архівними фондами щодо пошуку шляхів підвищення якості навчання та результативності виховання	виконання прак-тичних завдань, робота з літера-турою, педагогі-чні дослідження, написання рефе-ратів.	виконання твор-чих завдань, підготовка рефе-ратів, підготовка презентацій.
ПРН 17. Вміти планувати, організувати і проводити спостереження, ставити досліди, проводити лабораторні та демонстраційні експерименти в шкільному курсі біології, здійснювати практичні заходи із збереження біорізноманіття, поєднувати теоретичний матеріал з практичними навичками	пояснення, бесі-да, інструктаж, виконання прак-тичних завдань, розробка опор-них схем, скла-дання опорних нотаток.	підготовка пре-зентацій, написання есе, само-оцінка і самоа-наліз, звіт про виконану робо-ту

ПРН 20. Вміти планувати роботу гуртків, клубів, учнівських наукових товариств і реалізувати їх в навчальному процесі, залучати школярів до позакласної та позаурочної форм організації навчання	пояснення, ін-структаж, вико-нання практич-них завдань, робота з літера-турою, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного про-цесу, педагогічні дослідження, написання рефе-ратів.	виконання творчих завдань, підготовка рефе-ратів, підготовка презентацій.
ПРН 21. Вміти застосовувати методи і засоби певних критеріїв оцінки умов і станів, що визначають здоровий спосіб життя людини; випробовувати методи індивідуально-типологічної діагностики здоров'я; відтворювати методики навчання основ здорового способу життя, формування культури здоров'я людини; проектувати й організовувати здоров'язбережувальне середовище	пояснення, ін-структаж, вико-нання практич-них завдань, робота з літера-турою, моделю-вання навчально-виховного про-цесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка рефе-ратів, підготовка презентацій, звіт про виконану роботу.
ПРН 22. Вміти застосовувати знання з вікової фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і особистісно-зорієнтованим спілкуванням із учнями різних вікових категорій; враховувати вікові особливості учнів у психолого-педагогічній роботі	пояснення, ін-структаж, вико-нання практич-них завдань, робота з літера-турою, навчальні проекти, моде-лювання на-вчально-виховного про-цесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка рефе-ратів, підготовка презентацій.

Професійне та особистісне становлення вчителя ЗНЗ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Вміти орієнтуватись в сучасному інформаційно-освітньо-му просторі та створювати особистісно-орієнто-ване і розвивальне середовище для учнів	розповідь, лек-ція, виконання практичних за-вдань, робота з літературою, навчальні проек-ти, розробка опорних схем, складання опор-них нотаток, аналіз зразків шкільної доку-ментації.	експрес-опитування, тестові завдання, написання есе, контрольна ро-бота.
ПРН 10. Вміти самостійно організовувати та контролювати особистісний та професійний розвиток, застосовуючи педагогічні знання щодо етапів розвитку особистості	розповідь, пояс-нення, дискусія, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних за-вдань, робота з літературою.	усне опитування, активність на заняттях, вико-нання творчих завдань, напи-сання есе, само-оцінка і самоа-наліз.
ПРН 11. Вміти використовувати конкретні технології, методики та форми професійного виховання, що не залежать від суті професійної діяльності працівника	розповідь, розв'язування ситуаційних задач, навчальні проекти, скла-дання опорних нотаток.	активність на заняттях, виконання творчих завдань, напи-сання есе.

<p>ПРН 12. Володіти навичками спілкування в професійно-педагогічній праці, що містять у собі перцепцію (сприйняття), інтеракцію (взаємовплив) і комунікацію (обмін інформацією) в різних системах професійної школи («педагог-учень», «педагог-батьки», «педагог-педагог», «педагог-адміністратор»)</p>	<p>розповідь, лекція, вправи, розв'язування ситуаційних задач, навчальні проекти, розробка опорних схем, моделювання навчально-виховного процесу.</p>	<p>активність на заняттях, виконання творчих завдань, написання есе.</p>
<p>ПРН 13. Вміти орієнтуватися в інформаційних джерелах, працювати з бібліотечними та архівними фондами щодо пошуку шляхів підвищення якості навчання та результативності виховання</p>	<p>пояснення, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні проекти, написання рефератів.</p>	<p>активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій, написання есе.</p>
<p>ПРН 14. Вміти використовувати інноваційні підходи для розв'язання конкретних педагогічних і біологічних завдань</p>	<p>розповідь, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, робота з літературою, моделювання навчально-виховного процесу.</p>	<p>усне опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань, написання есе.</p>
<p>ПРН 19. Вміти цілеспрямовано спостерігати та аналізувати навчально-виховну роботу, яка проводиться вчителем та організувати психолого-педагогічні спостереження за учнями</p>	<p>лекція, розповідь, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, моделювання навчально-виховного процесу.</p>	<p>усне опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань, написання есе.</p>
<p>ПРН 20. Вміти планувати роботу гуртків, клубів, учнівських наукових товариств і реалізувати їх в навчальному процесі, залучати школярів до позакласної та позаурочної форм організації навчання</p>	<p>розповідь, бесіда, складання опорних нотаток, моделювання навчально-виховного процесу, написання рефератів.</p>	<p>експрес-опитування, тестові завдання, виконання творчих завдань, написання есе.</p>
<p>ПРН 24. Вміти використовувати прийоми ефективного слухання, перцепції та психологічного впливу; розпізнавати вид, структуру, сферу та контролювати динаміку педагогічних конфліктів; ефективно розв'язувати міжособистісні, групові та міжгрупові конфлікти та запобігати їх виникненню</p>	<p>розповідь, лекція, вправи, розв'язування ситуаційних задач, навчальні проекти, розробка опорних схем, моделювання навчально-виховного процесу.</p>	<p>активність на заняттях, виконання творчих завдань, написання есе.</p>
<p>ПРН 25. Вміти сприймати стандарти професійної етики, підпорядковувати працю колективу і свою власну інтересам суспільства, створювати творчу атмосферу в трудовому колективі, розрізняти види відповідальності за</p>	<p>розповідь, лекція, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, складання опорних нотаток,</p>	<p>усне опитування, експрес-опитування, активність на заняттях, виконання творчих</p>

вчинки, співвідносити цілі діяльності з метою підвищення її безпеки та ефективності	моделювання навчально-виховного процесу, написання рефератів.	завдань, підготовка презентацій, написання есе.
ПРН 26. Вміти використовувати комунікативні навички і технології, ініціювати запровадження методів комунікативного менеджменту в практику професійної діяльності; виявляти уважне ставлення до культурних, індивідуальних відмінностей при наданні освітніх послуг із метою уникнення дискримінації; знаходити компромісні рішення у процесі професійної діяльності	розповідь, бесіда, виконання практичних завдань, складання опорних нотаток, моделювання навчально-виховного процесу.	усне опитування, експрес-опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка презентацій, написання есе.
ПРН 2. Вміти конструювати зміст навчального матеріалу відповідно до цілей біологічної освіти на різних ступенях загальноосвітньої школи	пояснення, лекція, вправи, розв'язування ситуаційних задач, робота з літературою, аналіз зразків шкільної документації, моделювання на-вчально-виховного про-цесу.	письмове опитування, написання есе.
ПРН 3. Вміти моделювати різноманітні види навчальних занять (уроки різних типів, навчально-практичні заняття, лекції, семінари, дидактичні ігри, екскурсії, науково-дослідну роботу на пришкольній ділянці, в куточку живої природи тощо), самостійну роботу учнів	розповідь, пояснення, вправи, розв'язування ситуаційних задач, аналіз зразків шкільної документації.	експрес-опитування, тестові завдання, виконання творчих завдань, підготовка рефератів, написання есе.
ПРН 4. Вміти здійснювати обґрунтований вибір технологій навчання та конструювати навчальне заняття відповідно до обраної технології	розповідь, пояснення, вправи, розв'язування ситуаційних задач, аналіз зразків шкільної документації.	експрес-опитування, тестові завдання, виконання творчих завдань, підготовка рефератів, написання есе.
ПРН 5. Вміти створювати та раціонально використовувати навчально-матеріальну базу кабінету біології, куточка живої природи, навчально-дослідної земельної ділянки та довкілля	розповідь, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні проекти.	розповідь, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні проекти.
ПРН 6. Вміти здійснювати моніторинг навчальної діяльності учнів та вміння управляти навчальним процесом на основі результатів зворотного зв'язку	розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань.	усне опитування, виконання творчих завдань, написання есе.
ПРН 7. Вміти аналізувати, узагальнювати та впроваджувати в практику сучасні педагогічні інновації та досвід кращих педагогів	розповідь, пояснення, вправи, розв'язування ситуаційних задач, аналіз зразків шкільної документації.	експрес-опитування, тестові завдання, виконання творчих

		завдань, підготовка рефератів, написання есе.
ПРН 8. Представляти результати наукової роботи з використанням сучасних технологій, вести дискусію	розповідь, пояснення, розв'язування ситуаційних задач.	усне опитування, виконання творчих завдань.
ПРН 9. Виконувати наукові та науково-методичні дослідження з проблем навчання зі спеціальності	розповідь, пояснення, розв'язування ситуаційних задач.	усне опитування, виконання творчих завдань.
ПРН 27. Вміти аналізувати різні фактори впливу на особистість, застосовувати на практиці знання закономірностей соціального виховання, соціалізації та соціальної адаптації, оцінювати девіантні ситуації; добирати оптимальні форми та методи соціально-педагогічної діяльності	розповідь, пояснення, лекція, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, навчальні проекти, моделювання навчально-виховного процесу, написання рефератів.	усне опитування, експрес-опитування, тестові завдання, активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій, написання есе.

Інноваційні технології викладання біології

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 1. Вміти орієнтуватись в сучасному інформаційно-освітньому просторі та створювати особистісно-орієнтоване і розвивальне середовище для учнів	семінар, виконання практичних завдань, робота з літературою, розробка опорних схем.	: усне опитування, тестові завдання, активність на заняттях, виконання творчих завдань, контрольна робота.
ПРН 2. Вміти конструювати зміст навчального матеріалу відповідно до цілей біологічної освіти на різних ступенях загальноосвітньої школи	лекція, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні ігри, навчальні проекти, розробка опорних схем.	усне опитування, тестові завдання, активність на заняттях.
ПРН 3. Вміти моделювати різноманітні види навчальних занять (уроки різних типів, навчально-практичні заняття, лекції, семінари, дидактичні ігри, екскурсії, науково-дослідну роботу на пришкольній ділянці, в куточку живої природи тощо), самостійну роботу учнів	розповідь, пояснення, виконання практичних завдань.	активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій.
ПРН 4. Вміти здійснювати обґрунтований вибір технологій навчання та конструювати навчальне заняття відповідно до обраної технології	пояснення, лекція, бесіда, семінар, диспут, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, робота з літературою,	усне опитування, письмове опитування, тестові завдання, активність на

	навчальні ігри, навчальні проекти, розробка опорних схем, моделювання навчально-виховного процесу.	заняттях, виконання творчих завдань.
ПРН 7. Вміти аналізувати, узагальнювати та впроваджувати в практику сучасні педагогічні інновації та досвід кращих педагогів	розповідь, пояснення, виконання практичних завдань.	активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій.
ПРН 8. Представляти результати наукової роботи з використанням сучасних технологій, вести дискусію	розповідь, пояснення, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, навчальні ігри, навчальні проекти.	усне опитування, виконання творчих завдань.
ПРН 9. Виконувати наукові та науково-методичні дослідження з проблем навчання зі спеціальності	розповідь, пояснення, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, навчальні ігри, навчальні проекти.	усне опитування, виконання творчих завдань.
ПРН 12. Володіти навичками спілкування в професійно-педагогічній праці, що містять у собі перцепцію (сприйняття), інтеракцію (взаємовплив) і комунікацію (обмін інформацією) в різних системах професійної школи («педагог-учень», «педагог-батьки», «педагог-педагог», «педагог-адміністратор»)	розповідь, бесіда, інструктаж, виконання практичних завдань.	експрес-опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань.
ПРН 13. Вміти орієнтуватися в інформаційних джерелах, працювати з бібліотечними та архівними фондами щодо пошуку шляхів підвищення якості навчання та результативності виховання	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, розробка опорних схем, складання опорних нотаток, робота з літературою.	виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій.
ПРН 14. Вміти використовувати інноваційні підходи для розв'язання конкретних педагогічних і біологічних завдань	розповідь, лекція, семінар, диспут, вправи, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні ігри, навчальні проекти, розробка опорних схем, моделювання навчально-виховного процесу.	усне опитування, експрес-опитування, тестові завдання, активність на заняттях, виконання творчих завдань.

ПРН 15. Вміти розробляти проекти, сценарії тематичних вечорів, конкурсів, що сприяють формуванню здорового способу життя та екологічної культури учнів	виконання практичних завдань, моделювання навчально-виховного процесу.	активність на заняттях, виконання творчих завдань.
ПРН 22. Вміти застосовувати знання з вікової фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і особистісно-зорієнтованим спілкуванням із учнями різних вікових категорій; враховувати вікові особливості учнів у психолого-педагогічній роботі	семінар, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, моделювання навчально-виховного процесу.	усне опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань.

Екологічна культура та виховання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 3. Вміти моделювати різноманітні види навчальних занять (уроки різних типів, навчально-практичні заняття, лекції, семінари, дидактичні ігри, екскурсії, науково-дослідну роботу на пришкольній ділянці, в куточку живої природи тощо), самостійну роботу учнів	пояснення, виконання практичних завдань, вправи, розробка опорних схем, розв'язування ситуаційних задач.	експрес-опитування, виконання творчих завдань, підготовка презентацій.
ПРН 5. Вміти створювати та раціонально використовувати навчально-матеріальну базу кабінету біології, куточка живої природи, навчально-дослідної земельної ділянки та довкілля	розповідь, пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні проекти.	усне опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка презентацій.
ПРН 7. Вміти аналізувати, узагальнювати та впроваджувати в практику сучасні педагогічні інновації та досвід кращих педагогів	пояснення, виконання практичних завдань, вправи, розробка опорних схем, розв'язування ситуаційних задач.	експрес-опитування, виконання творчих завдань, підготовка презентацій.
ПРН 8. Представляти результати наукової роботи з використанням сучасних технологій, вести дискусію	розповідь, пояснення, розв'язування ситуаційних задач.	усне опитування, виконання творчих завдань.
ПРН 11. Вміти використовувати конкретні технології, методики та форми професійного виховання, що не залежать від суті професійної діяльності працівника	розповідь, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань.	активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка презентацій.
ПРН 12. Володіти навичками спілкування в професійно-педагогічній праці, що містять у собі перцепцію (сприйняття), інтеракцію (взаємовплив) і комунікацію (обмін інформацією) в різних системах	розповідь, пояснення, виконання практичних завдань, навчальні проекти.	активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка презентацій.

професійної школи («педагог-учень», «педагог-батьки», «педагог-педагог», «педагог-адміністратор»)		
ПРН 13. Вміти орієнтуватися в інформаційних джерелах, працювати з бібліотечними та архівними фондами щодо пошуку шляхів підвищення якості навчання та результативності виховання	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні проекти.	виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій.
ПРН 15. Вміти розробляти проекти, сценарії тематичних вечорів, конкурсів, що сприяють формуванню здорового способу життя та екологічної культури учнів	розповідь, пояснення, виконання практичних завдань, навчальні проекти, моделювання навчально-виховного процесу.	активність на заняттях, виконання творчих завдань.
ПРН 16. Організувати еколого-розвивальне середовище: створювати кутки живої природи, шкільну навчальну дослідну ділянку, оформляти екологічну кімнату, лабораторію, екологічні стежини різних типів, міні-музеї природи, проводити озеленення школи і пришкільної території	розповідь, бесіда, семінар, виконання практичних завдань, робота з літературою, складання опорних нотаток	письмове опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань.
ПРН 17. Вміти планувати, організувати і проводити спостереження, ставити досліди, проводити лабораторні та демонстраційні експерименти в шкільному курсі біології, здійснювати практичні заходи із збереження біорізноманіття, поєднувати теоретичний матеріал з практичними навичками	пояснення, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні проекти.	активність на заняттях, виконання творчих завдань.
ПРН 18. Вміти користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією у сфері педагогічної та наукової діяльності	семінар, візуалізація, робота з літературою, аналіз зразків шкільної документації.	усне опитування, виконання творчих завдань.
ПРН 20. Вміти планувати роботу гуртків, клубів, учнівських наукових товариств і реалізувати їх в навчальному процесі, залучати школярів до позакласної та позаурочної форм організації навчання	розповідь, моделювання навчально-виховного процесу.	експрес-опитування, виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій.

Педагогічна (наукова) практика

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 22. Вміти застосовувати знання з вікової фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і особистісно-зорієнтованим спілкуванням із учнями різних	пояснення, виконання практичних завдань, спостереження, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, звіт про

вікових категорій; враховувати вікові особливості учнів у психолого-педагогічній роботі		виконану роботу, захист практики.
ПРН 7. Вміти аналізувати, узагальнювати та впроваджувати в практику сучасні педагогічні інновації та досвід кращих педагогів	розповідь, пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження,	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, захист практики
ПРН 9. Виконувати наукові та науково-методичні дослідження з проблем навчання зі спеціальності	пояснення, виконання практичних завдань, спостереження, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, захист практики
ПРН 2. Вміти конструювати зміст навчального матеріалу відповідно до цілей біологічної освіти на різних ступенях загальноосвітньої школи	пояснення, бесіда, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, звіт
ПРН 3. Вміти моделювати різноманітні види навчальних занять (уроки різних типів, навчально-практичні заняття, лекції, семінари, дидактичні ігри, екскурсії, науково-дослідну роботу на пришкольній ділянці, в куточку живої природи тощо), самостійну роботу учнів	розповідь, пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження,	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, захист практики
ПРН 4. Вміти здійснювати обґрунтований вибір технологій навчання та конструювати навчальне заняття відповідно до обраної технології	розповідь, пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження,	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, захист практики
ПРН 5. Вміти створювати та раціонально використовувати навчально-матеріальну базу кабінету біології, куточка живої природи, навчально-дослідної земельної ділянки та довкілля	пояснення, інструктаж, візуалізація, виконання практичних завдань, ілюстрація, демонстрація, спостереження, екскурсії, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації.	виконання творчих завдань, написання есе, звіт про виконану роботу, захист практики.

ПРН 6. Вміти здійснювати моніторинг навчальної діяльності учнів та уміння управляти навчальним процесом на основі результатів зворотного зв'язку	інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, захист практики.
ПРН 10. Вміти самостійно організовувати та контролювати особистісний та професійний розвиток, застосовуючи педагогічні знання щодо етапів розвитку особистості	пояснення, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань.	виконання творчих завдань, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 18. Вміти користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією у сфері педагогічної та наукової діяльності	пояснення, робота з літературою, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження, написання рефератів.	виконання творчих завдань, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 19. Вміти цілеспрямовано спостерігати та аналізувати навчально-виховну роботу, яка проводиться вчителем та організовувати психолого-педагогічні спостереження за учнями	пояснення, робота з літературою, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження, написання рефератів.	виконання творчих завдань, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 12. Володіти навичками спілкування в професійно-педагогічній праці, що містять у собі перцепцію (сприйняття), інтеракцію (взаємовплив) і комунікацію (обмін інформацією) в різних системах професійної школи («педагог-учень», «педагог-батьки», «педагог-педагог», «педагог-адміністратор»)	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження.	виконання творчих завдань, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 14. Вміти використовувати інноваційні підходи для розв'язання конкретних педагогічних і біологічних завдань	пояснення, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, навчальні ігри, аналіз зразків шкільної документації,.	виконання творчих завдань, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 15. Вміти розробляти проекти, сценарії тематичних вечорів, конкурсів, що сприяють формуванню здорового способу життя та екологічної культури учнів	пояснення, виконання практичних завдань, спостереження, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, звіт про виконану роботу.

ПРН 16. Організувати еколого-розвивальне середовище: створювати кутки живої природи, шкільну навчальну дослідну ділянку, оформляти екологічну кімнату, лабораторію, екологічні стежини різних типів, міні-музеї природи, проводити озеленення школи і пришкільної території	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, аналіз зразків шкільної документації, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, захист практики
ПРН 17. Вміти планувати, організувати і проводити спостереження, ставити досліди, проводити лабораторні та демонстраційні експерименти в шкільному курсі біології, здійснювати практичні заходи із збереження біорізноманіття, поєднувати теоретичний матеріал з практичними навичками	виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, навчальні проекти, аналіз зразків шкільної документації, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 1. Вміти орієнтуватись в сучасному інформаційно-освітньо-му просторі та створювати особистісно-орієнтоване і розвивальне середовище для учнів	пояснення, бесіда, інструктаж, візуалізація, вправи, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, навчальні проекти, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист практики

Педагогічна практика

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 27. Вміти аналізувати різні фактори впливу на особистість, застосовувати на практиці знання закономірностей соціального виховання, соціалізації та соціальної адаптації, оцінювати девіантні ситуації; добирати оптимальні форми та методи соціально-педагогічної діяльності	пояснення, виконання практичних завдань, спостереження, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка рефератів, звіт про виконану роботу.
ПРН 4. Вміти здійснювати обґрунтований вибір технологій навчання та конструювати навчальне заняття відповідно до обраної технології	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, екскурсії, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання	експрес-опитування, виконання творчих завдань, проведення уроків різних типів, підготовка

	навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження,	презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист практики
ПРН 5. Вміти створювати та раціонально використовувати навчально-матеріальну базу кабінету біології, куточка живої природи, навчально-дослідної земельної ділянки та доквілля	пояснення, інструктаж, візуалізація, виконання практичних завдань, лабораторна робота, ілюстрація, демонстрація, спостереження, екскурсії, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, написання есе, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 6. Вміти здійснювати моніторинг навчальної діяльності учнів та уміння управляти навчальним процесом на основі результатів зворотного зв'язку	розповідь, пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, екскурсії, розробка опорних схем, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	експрес-опитування, виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист практики.
ПРН 7. Вміти аналізувати, узагальнювати та впроваджувати в практику сучасні педагогічні інновації та досвід кращих педагогів	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження,	експрес-опитування, виконання творчих завдань, проведення уроків різних типів, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист практики
ПРН 8. Представляти результати наукової роботи з використанням сучасних технологій, вести дискусію	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист практики.
ПРН 9. Виконувати наукові та науково-методичні дослідження з проблем навчання зі спеціальності	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист практики.
ПРН 10. Вміти самостійно організувати та контролювати особистісний та професійний розвиток, застосовуючи педагогічні знання щодо етапів розвитку особистості	розповідь, пояснення, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, робота з літературою, аналіз зразків шкільної	виконання творчих завдань, звіт про виконану роботу, захист практики.

	документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	
ПРН 11. Вміти використовувати конкретні технології, методики та форми професійного виховання, що не залежать від суті професійної діяльності працівника	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 12. Володіти навичками спілкування в професійно-педагогічній праці, що містять у собі перцепцію (сприйняття), інтеракцію (взаємовплив) і комунікацію (обмін інформацією) в різних системах професійної школи («педагог-учень», «педагог-батьки», «педагог-педагог», «педагог-адміністратор»)	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 2. Вміти конструювати зміст навчального матеріалу відповідно до цілей біологічної освіти на різних ступенях загальноосвітньої школи	пояснення, бесіда, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, звіт
ПРН 3. Вміти моделювати різноманітні види навчальних занять (уроки різних типів, навчально-практичні заняття, лекції, семінари, дидактичні ігри, екскурсії, науково-дослідну роботу на пришкольній ділянці, в куточку живої природи тощо), самостійну роботу учнів	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, екскурсії, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження,	експрес-опитування, виконання творчих завдань, проведення уроків різних типів, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист практики
ПРН 13. Вміти орієнтуватися в інформаційних джерелах, працювати з бібліотечними та архівними фондами щодо пошуку шляхів підвищення якості навчання та результативності виховання	пояснення, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні проекти, педагогічні дослідження, написання рефератів.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, захист практики.
ПРН 16. Організувати еколого-розвивальне середовище: створювати кутки живої природи, шкільну навчальну дослідну ділянку, оформляти екологічну кімнату, лабораторію, екологічні стежини різних типів, міні-музеї	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, аналіз зразків шкільної документації, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, звіт про виконану роботу, захист практики.

природи, проводити озеленення школи і пришкільної території		
ПРН 17. Вміти планувати, організовувати і проводити спостереження, ставити досліди, проводити лабораторні та демонстраційні експерименти в шкільному курсі біології, здійснювати практичні заходи із збереження біорізноманіття, поєднувати теоретичний матеріал з практичними навичками	інструктаж, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, навчальні проекти, екскурсії, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	експрес-опитування, виконання творчих завдань, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 18. Вміти користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією у сфері педагогічної та наукової діяльності	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 19. Вміти цілеспрямовано спостерігати та аналізувати навчально-виховну роботу, яка проводиться вчителем та організовувати психолого-педагогічні спостереження за учнями	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 20. Вміти планувати роботу гуртків, клубів, учнівських наукових товариств і реалізувати їх в навчальному процесі, залучати школярів до позакласної та позаурочної форм організації навчання	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, моделювання навчально-виховного процесу, аналіз зразків документації позашкільних установ.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 21. Вміти застосовувати методи і засоби певних критеріїв оцінки умов і станів, що визначають здоровий спосіб життя людини; випробовувати методи індивідуально-типологічної діагностики здоров'я; відтворювати методики навчання основ здорового способу життя, формування культури здоров'я людини; проектувати й організовувати здоров'язбережувальне середовище	інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 22. Вміти застосовувати знання з вікової фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і особистісно-зорієнтованим спілкуванням із учнями різних	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, екскурсії, складання опорних нотаток, аналіз	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, звіт

вікових категорій; враховувати вікові особливості учнів у психолого-педагогічній роботі	зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	про виконану роботу, захист практики.
ПРН 24. Вміти використовувати прийоми ефективного слухання, перцепції та психологічного впливу; розпізнавати вид, структуру, сферу та контролювати динаміку педагогічних конфліктів; ефективно розв'язувати міжособистісні, групові та міжгрупові конфлікти та запобігати їх виникненню	пояснення, виконання практичних завдань, спостереження, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка рефератів, звіт про виконану роботу.
ПРН 26. Вміти використовувати комунікативні навички і технології, ініціювати запровадження методів комунікативного менеджменту в практику професійної діяльності; виявляти уважне ставлення до культурних, індивідуальних відмінностей при наданні освітніх послуг із метою уникнення дискримінації; знаходити компромісні рішення у процесі професійної діяльності	пояснення, інструктаж, спостереження, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 14. Вміти використовувати інноваційні підходи для розв'язання конкретних педагогічних і біологічних завдань	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, навчальні ігри, розробка опорних схем, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 15. Вміти розробляти проекти, сценарії тематичних вечорів, конкурсів, що сприяють формуванню здорового способу життя та екологічної культури учнів	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, навчальні проекти, розробка опорних схем, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист практики.
ПРН 1. Вміти орієнтуватись в сучасному інформаційно-освітньо-му просторі та створювати особистісно-орієнтоване і розвивальне середовище для учнів	пояснення, бесіда, інструктаж, візуалізація, вправи, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, навчальні проекти, аналіз	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист практики

	зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	
<i>Випускна кваліфікаційна робота</i>		
Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 22. Вміти застосовувати знання з вікової фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і особистісно-зорієнтованим спілкуванням із учнями різних вікових категорій; враховувати вікові особливості учнів у психолого-педагогічній роботі	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні проекти, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій, написання есе, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист кваліфікаційної роботи.
ПРН 21. Вміти застосовувати методи і засоби певних критеріїв оцінки умов і станів, що визначають здоровий спосіб життя людини; випробовувати методи індивідуально-типологічної діагностики здоров'я; відтворювати методики навчання основ здорового способу життя, формування культури здоров'я людини; проектувати й організовувати здоров'язбережувальне середовище	розповідь, пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, робота з літературою, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження, написання рефератів.	виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист кваліфікаційної роботи.
ПРН 19. Вміти цілеспрямовано спостерігати та аналізувати навчально-виховну роботу, яка проводиться вчителем та організовувати психолого-педагогічні спостереження за учнями	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, демонстрація, робота з літературою, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження, написання рефератів.	виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій, захист кваліфікаційної роботи.
ПРН 18. Вміти користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією у сфері педагогічної та наукової діяльності	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, демонстрація, робота з літературою, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження, написання рефератів.	виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій, захист кваліфікаційної роботи.

<p>ПРН 17. Вміти планувати, організовувати і проводити спостереження, ставити досліди, проводити лабораторні та демонстраційні експерименти в шкільному курсі біології, здійснювати практичні заходи із збереження біорізноманіття, поєднувати теоретичний матеріал з практичними навичками</p>	<p>розповідь, пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, робота з літературою, екскурсії, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження, написання рефератів.</p>	<p>виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист кваліфікаційної роботи.</p>
<p>ПРН 16. Організовувати еколого-розвивальне середовище: створювати кутки живої природи, шкільну навчальну дослідну ділянку, оформляти екологічну кімнату, лабораторію, екологічні стежини різних типів, міні-музеї природи, проводити озеленення школи і пришкільної території</p>	<p>пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, педагогічні дослідження.</p>	<p>виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій, звіт про виконану роботу, захист кваліфікаційної роботи.</p>
<p>ПРН 15. Вміти розробляти проекти, сценарії тематичних вечорів, конкурсів, що сприяють формуванню здорового способу життя та екологічної культури учнів</p>	<p>пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження. °М/ди</p>	<p>виконання творчих завдань, підготовка презентацій, захист кваліфікаційної роботи..</p>
<p>ПРН 13. Вміти орієнтуватися в інформаційних джерелах, працювати з бібліотечними та архівними фондами щодо пошуку шляхів підвищення якості навчання та результативності виховання</p>	<p>пояснення, виконання практичних завдань, робота з літературою, навчальні проекти, педагогічні дослідження, написання рефератів.</p>	<p>виконання творчих завдань, підготовка презентацій, захист кваліфікаційної роботи.</p>
<p>ПРН 12. Володіти навичками спілкування в професійно-педагогічній праці, що містять у собі перцепцію (сприйняття), інтеракцію (взаємовплив) і комунікацію (обмін інформацією) в різних системах професійної школи («педагог-учень», «педагог-батьки», «педагог-педагог», «педагог-адміністратор»)</p>	<p>бесіда, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, навчальні проекти, складання опорних нотаток, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.</p>	<p>виконання творчих завдань, підготовка рефератів, підготовка презентацій, захист кваліфікаційної роботи.</p>
<p>ПРН 9. Виконувати наукові та науково-методичні дослідження з проблем навчання зі спеціальності</p>	<p>пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, педагогічні дослідження.</p>	<p>виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист кваліфікаційної роботи.</p>

ПРН 8. Представляти результати наукової роботи з використанням сучасних технологій, вести дискусію	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, педагогічні дослідження.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, звіт про виконану роботу, захист кваліфікаційної роботи.
ПРН 7. Вміти аналізувати, узагальнювати та впроваджувати в практику сучасні педагогічні інновації та досвід кращих педагогів	пояснення, бесіда, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження, написання дослідницької роботи.	підготовка рефератів, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист кваліфікаційної роботи.
ПРН 5. Вміти створювати та раціонально використовувати навчально-матеріальну базу кабінету біології, куточка живої природи, навчально-дослідної земельної ділянки та довкілля	розповідь, пояснення, виконання практичних завдань, робота з літературою, екскурсії, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження.	підготовка презентацій, написання есе, звіт про виконану роботу, захист кваліфікаційної роботи.
ПРН 3. Вміти моделювати різноманітні види навчальних занять (уроки різних типів, навчально-практичні заняття, лекції, семінари, дидактичні ігри, екскурсії, науково-дослідну роботу на пришкільній ділянці, в куточку живої природи тощо), самостійну роботу учнів	пояснення, бесіда, інструктаж, виконання практичних завдань, спостереження, робота з літературою, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження, написання дослідницької роботи.	підготовка рефератів, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист кваліфікаційної роботи.
ПРН 2. Вміти конструювати зміст навчального матеріалу відповідно до цілей біологічної освіти на різних ступенях загальноосвітньої школи	виконання практичних завдань, спостереження, навчальні проекти, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу, педагогічні дослідження	виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, захист кваліфікаційної роботи

Організація лабораторного практикуму з біології та екології

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 22. Вміти застосовувати знання з вікової фізіології та психології для організації педагогічної діяльності і	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, лабораторна робота, складання опорних	усне опитування, експрес-опитування, виконання

особистісно-зорієнтованим спілкуванням із учнями різних вікових категорій; враховувати вікові особливості учнів у психолого-педагогічній роботі	нотаток, моделювання навчально-виховного процесу.	творчих завдань, підготовка презентацій.
ПРН 18. Вміти користуватися нормативно-правовими актами та нормативно-технічною документацією у сфері педагогічної та наукової діяльності	пояснення, інструктаж, виконання практичних завдань, демонстрація, робота з літературою, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу.	усне опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань.
ПРН 17. Вміти планувати, організовувати і проводити спостереження, ставити досліди, проводити лабораторні та демонстраційні експерименти в шкільному курсі біології, здійснювати практичні заходи із збереження біорізноманіття, поєднувати теоретичний матеріал з практичними навичками	розповідь, пояснення, семінар, диспут, вправи, виконання практичних завдань, лабораторна робота, демонстрація, спостереження, робота з літературою, навчальні проекти, розробка опорних схем, моделювання навчально-виховного процесу.	усне опитування, експрес-опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань, самооцінка і самоаналіз.
ПРН 16. Організовувати еколого-розвивальне середовище: створювати кутки живої природи, шкільну навчальну дослідну ділянку, оформляти екологічну кімнату, лабораторію, екологічні стежини різних типів, міні-музеї природи, проводити озеленення школи і пришкільної території	розповідь, бесіда, виконання практичних завдань, лабораторна робота, розробка опорних схем, моделювання навчально-виховного процесу.	усне опитування, підготовка рефератів, підготовка презентацій.
ПРН 15. Вміти розробляти проекти, сценарії тематичних вечорів, конкурсів, що сприяють формуванню здорового способу життя та екологічної культури учнів	виконання практичних завдань, моделювання навчально-виховного процесу.	виконання творчих завдань, підготовка презентацій.
ПРН 13. Вміти орієнтуватися в інформаційних джерелах, працювати з бібліотечними та архівними фондами щодо пошуку шляхів підвищення якості навчання та результативності виховання	розповідь, виконання практичних завдань, лабораторна робота, робота з літературою.	активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка презентацій.
ПРН 9. Виконувати наукові та науково-методичні дослідження з проблем навчання зі спеціальності	розповідь, пояснення, розв'язування ситуаційних задач.	усне опитування, виконання творчих завдань.
ПРН 7. Вміти аналізувати, узагальнювати та впроваджувати в практику сучасні педагогічні інновації та досвід кращих педагогів	пояснення, бесіда, інструктаж, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, лабораторна робота, навчальні проекти, моделювання навчально-виховного процесу.	усне опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка презентацій.

		презентацій, самооцінка і самоаналіз.
ПРН 5. Вміти створювати та раціонально використовувати навчально-матеріальну базу кабінету біології, куточка живої природи, навчально-дослідної земельної ділянки та довкілля	пояснення, бесіда, інструктаж, виконання практичних завдань, лабораторна робота, ілюстрація, демонстрація, спостереження, моделювання навчально-виховного процесу.	усне опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань, самооцінка і самоаналіз.
ПРН 3. Вміти моделювати різноманітні види навчальних занять (уроки різних типів, навчально-практичні заняття, лекції, семінари, дидактичні ігри, екскурсії, науково-дослідну роботу на пришкольній ділянці, в куточку живої природи тощо), самостійну роботу учнів	пояснення, бесіда, інструктаж, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, лабораторна робота, навчальні проекти, моделювання навчально-виховного процесу.	усне опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз.
ПРН 2. Вміти конструювати зміст навчального матеріалу відповідно до цілей біологічної освіти на різних ступенях загальноосвітньої школи	пояснення, бесіда, інструктаж, вправи, розв'язування ситуаційних задач, виконання практичних завдань, лабораторна робота, спостереження, робота з літературою, моделювання навчально-виховного процесу.	усне опитування, активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз,
ПРН 1. Вміти орієнтуватись в сучасному інформаційно-освітньому просторі та створювати особистісно-орієнтоване і розвивальне середовище для учнів	пояснення, бесіда, інструктаж, вправи, виконання практичних завдань, лабораторна робота, аналіз зразків шкільної документації, моделювання навчально-виховного процесу.	експрес-опитування, тестові завдання, активність на заняттях, підготовка презентацій, самооцінка і самоаналіз, контрольна робота

Загальна інформація про заклад

Кількість ліцензованих спеціальностей	За 1 (бакалаврським) рівнем	81
	За 2 (магістерським) рівнем	73
	За 3 (освітньо-науковим/ освітньо-творчим) рівнем	26
Кількість акредитованих освітніх програм	За 1 (бакалаврським) рівнем	73
	За 2 (магістерським) рівнем	79
	За 3 (освітньо-науковим / освітньо-творчим) рівнем	0
Контингент студентів на всіх курсах навчання	На денній формі навчання	10438

	На інших формах навчання (заочна, дистанційна)	3714
Кількість факультетів	- 14	
Кількість кафедр	- 86	
Кількість співробітників (всього)	• в т.ч. педагогічних	1101
	Серед них: - докторів наук, професорів	156
	- кандидатів наук, доцентів	734
Загальна площа будівель, кв. м	Серед них:	-
	- власні приміщення (кв. м)	116306
	- орендовані (кв. м)	12095
	- здані в оренду (кв. м)	1264
Навчальна площа будівель, кв. м	Серед них:	-
	- власні приміщення (кв. м)	34578
	- орендовані (кв. м)	4207
	- здані в оренду (кв. м)	0
Бібліотеки	Кількість місць у читальному залі	500
Гуртожитки	Кількість гуртожитків	8
	кількість місць для проживання студентів	3383

Запевнення

Керівник ЗВО	Петришин Роман Іванович
Гарант освітньої програми	Чорней Ілля

Авторське право © Усі права захищено

Контакти

Адреса: 01001, м. Київ, вул. Бориса Грінченка,1

E-mail: info@naqa.gov.ua